

AUTORITATI

“Din PNRR pot fi alocate fie instrumente financiare, fie granturi pentru domenii ca digitalizarea, tranziția verde sau rețehnologizarea”

(Interviu cu Cristian Ghinea, Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene)

● Supracontractare de 143% pentru finanțarea alocată în perioada 2014-2020 ● România – stat pilot privind costurile necesare introducerii rețelei de gaz cu hidrogen la 70.000 de gospodării ● 500 milioane euro – pentru digitalizarea IMM-urilor ● “FNGCImm nu a făcut intervenție de equity și garanție de portofoliu ca să fie prins în PNRR” ● “Nu vom mai face programe pentru cei care sunt pregătiți să fie sugative la stat”

Reporter: Care este rata absorbției fondurilor europene, la aproape opt luni de când ați preluat mandatul de ministru al Investițiilor și Proiectelor Europene?

Cristian Ghinea: Suntem la peste jumătate din fondurile alocate și traiectoria absorbției este ascendentă. Dacă vă uitați pe bugetul european trecut, 2007-2013, se întâmplă oarecum recurent această poveste: la mijlocul perioadei înregistrăm o oarecare întârziere, față de media europeană, după care recuperăm în ultimii doi ani. Data trecută, când am fost ministru al fondurilor europene, în 2016, erau îngrijorări asemănătoare, dar până la urmă am închis acel buget cu 98% rată de absorbție. Se vorbește puțin despre acest lucru, deși acesta este adevărul istoric. România a închis exercițiul bugetar 2007-2013 cu 98% rată de absorbție. Acum, eu cred că nu mai avem – istoric vorbind – o problemă cu rata de absorbție, dar avem o problemă cu calitatea absorbției. Adică ce anume lăsăm în urmă după fondurile europene, pentru că este și un fel de goană după absorbție: “hai să facem proiecte în care să raportăm cât mai mult”. Ar trebui ca noi, clasă politică, opinie publică și presă să întrebăm mai mult despre calitatea absorbției și despre ce lăsăm în urmă. În acest moment, pe toate programele operaționale avem o supracontractare de 143%, deci avem toate șansele să atingem 100% rată de absorbție în 2023 și chiar să cheltuiim mai mulți bani decât avem de facto, ceea ce va însemna că vor rămâne niște proiecte a căror finanțare va fi continuată pe bugetul național. Acesta este efectul mai multor decizii luate de mai mulți miniștri, printre care și eu în mandatul din 2016 când am dat drumul la posibilitatea de a supracontracta. Ce se întâmplă istori vorbind? Faceai proiecte doar pe suma alocată, plecând de ideea de 100%, iar unele practic se blocau. Fie că ieșeau ca atare, fie că aveai apoi corecții, fie că aveai întârzieri foarte mari la licitații, și erai nevoit să tragi de aceste proiecte. De când am dat drumul la posibilitatea supracontractării – care a fost o decizie consensuală politic – am eliminat riscurile respective. Și acum, repet, avem o rată de contractare de 143% care va fi mărită pentru că mai semnăm contracte. Deci nu îmi fac griji pentru rezultatul absorbției finale în 2023 pe exercițiul bugetar european multianual 2014-2020. Nu îmi fac griji nici pentru decontarea anurilor alocate. Decontarea este un exercițiu care se face în fiecare an, în sensul în care dacă nu cheltui o anumită sumă anuală pe n+3, pierzi. Pe analizele noastre pe ce măsuri am luat, nu există risc de decontare anul acesta.

Reporter: Este pentru prima dată în ultimii doi ani când nu ar interveni acest risc. În ultimii doi ani, s-a discutat mereu despre amenințarea riscului de decontare a unor sume. S-a vorbit chiar de peste 2 miliarde euro.

Cristian Ghinea: Mereu este un risc pe care îl rezolvi spre sfârșitul anului, prin diferite artificii, dar am avut grija, prin primele măsuri pe care le-am luat, să văd exact sumele care vor fi cheltuite anul acesta la fiecare autoritate de management și să ținem sub control aceste lucruri. Acum nu pot să spun că nu există un risc oarecare, dar e minor și eu zic că nu se va întâmpla. Mai ales că vorbim de niște măsuri care au adus destul de mulți bani europeni în țară. Avem dublu față de anul trecut, pentru că sunt proiecte mari din POIM (n.red. – Programul Operațional Infrastructură Mare) care au ajuns la maturitate și pentru care au fost trimiși banii, în urma cererilor de plată trimise la Bruxelles.

”Vom avea PNRR-ul aprobat în luna octombrie”

Reporter: Pentru că ați amintit de POIM, aș dori să discutăm un pic despre Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Mulți se întreabă când va fi aprobat, mai ales că 16 state membre ale Uniunii Europene au deja acest document aprobat și au primit și avansul prevăzut în regulament. Conform unei declarații recente, ați spus că vom avea PNRR-ul aprobat în luna octombrie, după ce, la începutul verii, ați spus că această aprobare va avea loc în septembrie. De ce PNRR-ul României va fi aprobat tocmai în luna octombrie?

Cristian Ghinea: Am spus tot timpul că PNRR va fi aprobat de Comisia Europeană în luna septembrie și așa va fi. În ultima treime din luna septembrie vom avea decizia Comisiei. Pe regulamentul sunt două aprobări: una a Comisiei și una a Consiliului, în ECOFIN. Întotdeauna am spus și asta a fost și pariul pe care l-am lansat domnului Marcel Ciolacu, la care a refuzat să răspundă pentru că nu are cum, pentru că el este “un om cu onoare”, în

septembrie vom avea decizia Comisiei, în octombrie decizia Consiliului. Nu s-a schimbat nimic. Eu nu înțeleg de ce de la calitatea PNRR și de la ce punem acolo s-a transferat această obsesie spre momentul aprobării, pentru că până la urmă vorbim de un program care a început deja, deoarece este un program de decontare a unor cheltuieli pe care le putem face de acum. Cu alte cuvinte, nu este atât de vital momentul aprobării, ci problema de fond este lipsa istorică a unor proiecte mari în România. Că, dacă le aveam deja - așa cum avem de pildă la autostrăzi – puteau începe deja mai multe proiecte. O altă problemă este capacitatea administrației românești de a demara programe. Eu le-am spus tuturor colegilor: «dacă aveți deja proiecte, dați-le drumul, eu n-e niciun fel de nevoie să aștept».

Reporter: Administrația publică din România a dat drumul la programe, la proiecte, în urma deciziei dumneavoastră, pe pilonii pe care îi aveți trecuți în PNRR?

Cristian Ghinea: Acolo unde există capacitate administrativă de a da drumul rapid la proiecte, au dat. Vă reamintesc că se lucrează efectiv la A3, la bucată prinsă în PNRR. Bani au fost avansați de Ministerul Transporturilor, și vom returna ministerului suma respectivă imediat ce primim finanțarea pentru PNRR. A7 este în licitație și se va face contractarea. Imediat după finalizarea contractării se va putea construi, tot în baza fondurilor alocate prin PNRR, chiar înainte de aprobarea finală a acestuia. Creșele, la fel. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a dat drumul la proceduri, pentru că are cereri pentru creșe de la primăriile din teritoriu. Deci le putem avea.

Reporter: Centrele de asistență medicală din mediul rural și cele 2000 de cabinete medicale dotate prinse în PNRR când vor fi realizate?

Cristian Ghinea: Acum este o problemă de proceduri. Pentru cabinetele medicale trebuie să ai o procedură de achiziție centralizată, iar Ministerul Sănătății va da drumul la această procedură. PNRR este un uriaș șantier, pe care acum se lucrează pe la pregătire. Tata, care a fost maistru-constructor, mi-a zis că, dacă pregătești bine șantierul trei luni, poți să stai apoi în baracă să te odihnești pentru că se lucrează. Este absolut esențial să pregătești terenul. Acum pregătim șantierul pentru PNRR. Mai intervine și un alt factor: depinde de priorități. Dacă renunțăm la autostrăzi, dacă renunțăm la infrastructura de gaze, dacă renunțăm la cultură și turism, aveam PNRR-ul aprobat până acum. Au fost niște priorități la care guvernul României a ținut, pe care Comisia ne-a descurajat vehement să le avem în PNRR – pentru că în opinia funcționarilor de la Bruxelles nu se încădru în prioritățile prevăzute în Regulamentul european – și noi am zis că sunt prioritățile stabile de guvern și menținem propunerile cu privire la ele. Ar fi fost foarte ușor să închidem PNRR, dacă puneam în el doar ce dorea Comisia Europeană acolo.

400 milioane euro pentru infrastructură pilot în domeniul energiei

Reporter: Cu toate acestea, deși se vorbește despre proiecte privind combaterea schimbărilor climatice, am pierdut finanțarea

privind sistemul de irigații solicitată de Ministerul Agriculturii.

Cristian Ghinea: Acum, totdeauna o jumătate a paharului este plină sau goală, depinde de cum privești. Am câștigat autostrăzile, unde avem o alocare uriașă, pe care nu o mai are niciun stat membru. Am câștigat alocarea pentru turism și cultură, unde prima reacție a Comisiei a fost aceea că turismul nu are un impact strategic pentru economia României și că nu ne încurajează să finanțăm proiecte în acest domeniu. Când Comisia te descurajează să faci ceva, devine foarte chichiricioasă privind partea de costuri, la partea de mindstream. În ceea ce reprezintă componentele unde Comisia a dorit să ne descurajeze, dialogul a fost mult mai greu și încă nu s-a încheiat. Să nu mai spun despre gaze. Suntem singurul stat care are infrastructură de gaze în PNRR, investiție care rămâne acolo. Nu mai am nicio îndoială că va rămâne acolo, deși mai avem unele discuții privind partea de costuri, pentru că e foarte greu să faci o astfel de parte în condițiile în care vorbim despre tehnologii care nu există în acest moment, pentru că nu are nimeni în lume, la nivel de masă, niște proiecte pilot la nivel de a furniza gaz în amestec cu hidrogen, în proporție de peste 20% hidrogen, la 70.000 de gospodării cum avem noi. Noi, în acest moment, negociem cu Comisia să vedem cum putem calcula costurile atât pentru electrolizatoarelor care produc hidrogen cât și pentru partea de conducte la un nivel care să suporte minim 20% hidrogen, cu tendința de a transporta doar hidrogen începând cu anul 2030. Dacă reușim acest proiect de 400 milioane euro, care furnizează gaz în amestec cu hidrogen la 70.000 de locuitori, avem un pilot la scară mare care să permită furnizarea la nivelul întregii României a acestui amestec. Este un pariu pe care putem să îl câștigăm sau putem să îl pierdem. Dar este un pariu pe care l-am negociat greu cu Comisia Europeană care ne-a descurajat, pentru că am plecat de la ideea inițială de a pune infrastructură clasică de gaze. Comisia a spus nu, nu putem să finanțăm, ci putem să finanțăm infrastructură de gaze doar în anumite condiții. Astfel încât România a ajuns un stat de pilotare a acestei noi tehnologii. Dar, din cauza aceasta, componenta energetică a rămas ultima în procedura de negociere cu Comisia Europeană, am negociat tot sezonul estival, deși toate celelalte componente ale PNRR erau închise, și acesta este unul dintre motivele de întârziere a aprobării documentului respectiv.

Reporter: S-au rezolvat și problemele privind costurile pe digitalizare?

Cristian Ghinea: Și aici vorbim despre o chestiune care a fost greu de negociat, pentru că vorbim despre un cerc vicios. Noi încercăm să facem ceva ce s-a făcut în alte state, dar nu s-a mai făcut în România. Inițial am vrut să justificăm costurile pe modelul din alte state, iar cei din mass-media s-au mirat că am dat exemple în PNRR din Australia. Iar Comisia ne-a întrebat de ce dăm exemple din Australia. Dacă în Australia am găsit ceva similar, asta este. Suntem o piață mondială și era absolut logic să justificăm că atât au dat australienii și atât trebuie să ne coste și pe noi. Până la urmă a acceptat Comisia această chestiune. Vedeti, în toată această istorie din jurul negocierilor din PNRR, care au fost prezentate ca și cum noi am fi niște babuini care nu se pricepe la nimic și Comisia știe tot, am demonstrat că până la urmă a fost vorba despre o negociere bărbătească, fair-play, cu Comi-

sia, unde uneori am câștigat, alte ori nu. Când am spus eu că isteria creată de PSD slăbește poziția de negociere a României cu Comisia, așa a și fost, pentru că era o chestie în care vii cu argumente. Cum altfel poți să justifici costurile privind cloud-ul guvernamental din România, decât prin raportare la alte state? Vorbim despre un plan complicat, cu destul de multe investiții pe care Comisia încearcă să le descurajeze. Noi avem cele mai multe investiții în foarte multe domenii, pentru că vorbim despre un plan realizat în urma unor dezbateri ample cu toți partenerii sociali, care au venit cu foarte multe idei.

500 milioane euro pentru garanția de portofoliu acordată IMM-urilor

Reporter: Și atunci de ce se plâng o parte dintre partenerii sociali – sindicatele și patronatele – că nu au fost discuții suficiente?

Cristian Ghinea: Acum depinde cine se plâng. Că, dacă se plâng domnul Florin Jianu de la CNIPMMR sau domnul Dumitru Costin de la BNS... Cu domnul Costin și cu domnul Jianu ne-am văzut de cele mai multe ori la consultările respective. Acum una e să spui că nu ai fost consultat și alta e să spui că nu s-a făcut cum vrei tu; sunt două probleme diferite. Și este unfair să spună că nu au fost consultați. M-am văzut cu cei doi domni în mai multe runde. Domnul Jianu are o problemă că el este obișnuit cu un tip de intervenție pentru firme care era foarte nepotrivită pentru PNRR. În PNRR Comisia nu ar fi acceptat niciodată să dai ajutoare de stat masive în domenii care nu sunt de nișă. Avea două probleme domnul Jianu. Prima era că de ce nu dăm granturi. Nu dăm, pentru că ele nu erau acceptabile ca atare, deoarece măsurile de grant pentru firme de tip ajutor de stat erau eligibile din React-EU și au fost date pe măsura 1, 2 și urmează pe măsura 3. PNRR-ul nu a fost gândit pentru așa ceva. Din PNRR poți să dai fie instrumente financiare – ceea ce avem -, fie granturi pentru domenii de nișă, cum ar fi digitalizare, tranziția verde, rețehnologizare. Domnul Jianu a mai fost supărat pentru un motiv: pentru că nu a fost introdus FNGCImm în partea privind instrumentele financiare.

Reporter: Domnia sa susține că, dacă tot se face reformă prin PNRR, este important să reformăm instituțiile financiare ale statului român și nu pe cele europene.

Cristian Ghinea: Este un fel de oul și găina. Eu trebuie să termin PNRR anul acesta. Eu nu pot să merg la Comisie și să îi spun că vom folosi un instrument, o instituție care își va lua acreditarea cândva în viitor.

Reporter: Totuși, am înțeles, conform scrisorii primite în 28 iulie de la Comisia Europeană, că FNGCImm se află în procedură de audit în vederea obținerii acreditării.

Cristian Ghinea: Chiar dacă ar fi așa, eu trebuie când pun planul pe masa Comisiei Europene spre aprobare să am instituția deja acreditată. Deci FNGCImm ar fi trebuit să se gândească din vreme la chestia asta și să facă această pregătire cu ceva vreme în urmă. Sunt două probleme de fond: una – că trebuie ca noi, instituția națională, să ai așa numita acreditare de pilon dată de Comisie, acreditare care se obține greu și în

timp; doi – trebuie să ai deja experiență cu bani naționali într-un instrument financiar și apoi să acreditezi acel instrument financiar la Comisia Europeană. Or FNGCImm nu a făcut intervenție de equity și garanție de portofoliu, a făcut doar garanție de proiect, de dosare, de unde și faptul că beneficiarii garanțiilor trebuie să ia aprobarea de la fond și apoi de la bancă. Noi, în PNRR, avem garanție de portofoliu, deci practic Banca Europeană de Investiții (FEI) sau Fondul European de Investiții (FEI) vor da o garanție unei bănci, iar aceasta face un calcul de risc mult mai relaxat și va da garanție către afaceri.

Reporter: Înțeleg din ceea ce spuneți că, fiind vorba despre un risc mai relaxat asumat de bancă, este posibil să avem mai mulți beneficiari ai instrumentelor financiare prevăzute în PNRR.

Cristian Ghinea: Exact. Și avem un efecte de leverage, care este calculat de noi, în PNRR, ca fiind de 1 la 4. Adică pentru un euro pus, banca va da credit 4 euro, pentru garanția de portofoliu, care este pe FEI de 300 de milioane euro. Avem apoi ceva similar tot cu FEI pe acțiune climatică. Practic avem 500 milioane euro pentru garanția de portofoliu, dintre care 200 de milioane euro sunt pentru acțiune climatică, adică pentru rețehnologizare de firme. Mai avem un fond de capital de risc pentru redresare de 400 milioane euro pentru IMM-uri.

Reporter: Acestea sunt instrumente financiare din PNRR?

Cristian Ghinea: Da. Acordurile cu BEI și FEI sunt pregătite, imediat ce avem aprobat PNRR-ul, le dăm drumul. BEI și FEI sunt deja acreditate la nivel european. Mi-aș fi dorit foarte mult să am Banca Națională de Dezvoltare (BND), proiect care este finanțat din PNRR.

”FNGCImm, fără acreditare de pilon și instrumente financiare specifice, nu poate fi transformat în Bancă Națională de Dezvoltare”

Reporter: De ce nu se poate transforma FNGCImm în BND?

Cristian Ghinea: Eu trebuie să dau drumul imediat la aceste instrumente financiare. Factual vorbind, nu există în acest moment instituție românească care să aibă această acreditare de pilon cu instrument financiar deja acreditat. Că, dacă exista, o foloseam. Am încercat să includ în PNRR pregătirea tehnică pentru FNGCImm – era vorba despre 2 milioane euro – și mi-au dat costuri destul de vagi, din care Comisia a dedus că se dă 130.000 de euro pe un training. De aceea, am luat o decizie clară, constientă, de a da instrumente financiare imediat, deși s-a făcut un lobby politic deșănțat pentru FNGCImm – instituție cu care nu am niciun fel de problemă. FNGCImm să își facă acreditarea de pilon și apoi va putea să acceseze și fondurile europene. Vom mai avea instrumente financiare pe fondurile europene.

Reporter: Ce se va întâmpla cu Eximbank și FNGCImm odată cu apariția Băncii Naționale de Dezvoltare? Premierul Florin Cițu a declarat că o parte din atribuțiile lor vor fi preluate de noua bancă.

Cristian Ghinea: Suntem într-un plin spectacol al vorbăriei. FNGCImm, în loc să vorbească atât de mult despre instrumentele financiare, trebuia să își facă treaba și acum ar fi avut acreditarea de pilon. De mulți ani, se vorbește în clasa politică despre Banca Națională de Dezvoltare. A zis Teodorovici, a zis Dragnea, toată lumea face bănci naționale de dezvoltare, dar abia acum avem ca mindstorm în PNRR Banca Națională de Dezvoltare, care trebuie să fie operaționalizată, să ofere credite de 300 milioane euro până în 2026. BND va fi acreditată de BNR, va avea de la început acreditare de pilon din partea Comisiei Europene, va avea acreditate instrumentele financiare cu fonduri europene și va avea un rating. Dacă BEI și FEI au rating AAA, eu sper că vom face BND așa de bun, pentru că nu îl vom face cu credit prost. Apoi apare întrebarea ce să preia din FNGCImm și Eximbank. E o decizie pe care nu o luăm noi, la acest minister, este o decizie pe care o vor lua Ministerul de Finanțe și Guvernul României. Preferința mea și a USRPLUS este să ne creăm încă o bancă și să nu ne uicim la ce avem deja. Vrem să facem o bancă bună, în care să înglobăm Eximbank și FNGCImm. Este o dilemă ce anume trebu-

ie să ia BND de la FNGCImm și Eximbank, dar acest lucru depinde foarte mult de cum va afecta ratingul viitoarei bănci preluarea respectivelor atribuții ale celor două instituții naționale care există deja. De aceea trebuie să fim deschiși la diverse variante și de aceea în PNRR nu am pus acest detalii. Am pus doar ca BND să fie acreditată de BNR, de Comisia Europeană, să fie operațională și să dea până în 2026 credite de 300 milioane euro. Astfel trecem de la vorbărie la niște mindstorms foarte corecte și primim bani pentru operaționalizarea BND, în sensul de pregătire a personalului și de un sistem IT pe care să îl plătim din PNRR.

Mix financiar pentru IMM-uri în programele operaționale din perioada 2021-2027

Reporter: Ați vorbit despre instrumentele financiare pe BEI și FEI. Când vor putea efectiv firmele să acceseze aceste instrumente financiare?

Cristian Ghinea: Mai am ceva de completat la instrumentele financiare. Pe lângă garanția de portofoliu și fondul pentru IMM-uri și midcaps, mai avem un fond de fonduri pentru companiile mari, o alocare de 300 milioane euro, și o facilitare de 50 milioane euro cu BERD pentru eficiență energetică pentru administrațiile locale de care vor beneficia firmele din domeniu. Acestea sunt instrumentele financiare din PNRR. Aceste instrumente financiare sunt foarte bine croite pentru nevoile României. Mai avem apoi granturi, unde vom merge dedicat pe digitalizare – unde vom aloca pentru IMM-uri 500 milioane euro. Inițial erau mai puțini bani pentru această măsură, dar în urma unor economii rezultate pe disconturile pe costuri cu Comisia Europeană în anunții piloni și a unor investiții care au fost redesenate, am decis să mărim suma de granturi pentru digitalizarea IMM-urilor. În același timp pregătim pe programele operaționale din exercițiul financiar european multianual 2021-2027 instrumente financiare în valoare de 750 milioane euro. Aici suntem în proces de analiză și vedem ce vom mai schimba din Programul de Competitivitate, ca să nu repetăm ce avem în PNRR. De pildă, ce mi-aș dori să facem este să mergem spre un mix între granturi și instrumente financiare, deoarece actuala împărțire tribalizată nu este în regulă și este afectată de birocrație. Cred că trebuie să pregătim piața pentru acest mix, să avem mecanismul prin care un investitor la fond de start, iar apoi la credit pentru desfășurarea activităților. Aș prefera ca în acest mix financiar partea de grant să fie 25% sau maximum 35% pentru începerea activității și apoi restul să fie credite, fie de garanție de portofoliu, fie de capital de lucru, cu dobândă mică, astfel încât să asigurăm antreprenorul respectiv că rămâne în piață. Acest lucru presupune niște costuri de administrare mai mari și sper să facem la un nivel destul de mare pe programul operațional viitor.

Reporter: Vor beneficia companiile din țara noastră, fie și doar în calitate de subcontractori, de fondurile alocate prin PNRR pentru proiectele de infrastructură rutieră și feroviară?

Cristian Ghinea: Da, cu siguranță. Eu cred că nu a mai fost vreun ministru până acum care să discute atât de mult cu mediul de afaceri așa cum am discutat în acest an. Am lucrat îndeaproape cu Coaliția pentru Dezvoltarea României atât pe PNRR cât și în pregătirea programelor operaționale viitoare, ne-am consultat cu ei pe draftul 1, draftul 2, draftul 3. Am stat de vorbă cu patronatele cu care am gândit împreună proiecte, cu CDR care este cea mai mare asociație de business din România, cu patronatele din turism pentru care am reușit să avem în PNRR alocări pentru componenta de turism. Nu este toată lumea nemulțumită. Sunt unii oameni care sunt nemulțumiți că nu se mai întâmplă cum doreau ei. Singurul care este foarte vocal este domnul Jianu, care este un lobby-st obișnuit într-o încercătură de firme care trebuie să fie mereu sugative la stat. Cât sunt eu aici, nu se va mai întâmpla chestia asta, nu vom mai face programe pentru cei care sunt pregătiți să fie sugative.

Reporter: Comitetul de monitorizare a PNRR când va fi înființat?

Cristian Ghinea: Imediat ce avem aprobat PNRR-ul. Conform ordonanței de urgență avem 30 de zile pentru legiferarea întregului mecanism financiar și atunci va fi legiferat și comitetul de monitorizare.

Reporter: Vă mulțumim! ■

PROGRAME EUROPENE

PNRR – axat pe reziliență și mai puțin pe redresare

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) este un program foarte important pentru România, din banii alocați urmând a fi finanțate cu sume mari trei sectoare importante – Transporturi (7,6 miliarde euro), Educația (3,6 miliarde de euro) și Sănătatea (2,45 miliarde de euro), restul sumelor urmând a fi alocate pentru digitalizare, tranziție verde, acțiuni climatice, turism și cultură, administrațiile publice locale precum și pentru un pachet consistent de reforme. Din cele 29,2 miliarde euro alocate prin PNRR, vor fi construiți 434 kilometri de autostradă, vor fi construite sute de școli și crește, spitale – primul ar urma să fie gata în anul 2024 - și vor fi renovate mai multe unități sanitare. Printre reformele importante prevăzute în PNRR se află reforma justiției, reforma sistemului de pensii, reformarea companiilor de stat și reforma salarizării în sectorul public.

Menționăm că din cei 29,2 miliarde euro aproape 16 miliarde sunt împrumuturi, iar guvernul nu a renunțat la această componentă, deoarece consideră că nevoia de investiții în țara noastră este foarte mare și că întreaga sumă va fi absorbită până la 31 august 2026, așa cum prevede regulamentul european privind Mecanismul de Redresare și Reziliență.

În privința monitorizării acestui plan, în PNRR sunt incluse peste 500 de jaloane și ținte, care vor fi monitorizate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene care va trimite, la fiecare șase luni, o situație către Comisia Europeană pentru deblocarea sumelor necesare. Tot PNRR-ul va fi auditat de către Autoritatea de audit din cadrul Curții de Conturi și va mai exista un comitet public de monitorizare care se va întâlni o dată la trei luni cel puțin, din care vor face parte reprezentanții administrațiilor locale, reprezentanții organizațiilor neguvernamentale și reprezentanții patronatelor și sindicatelor, care va întocmi și el rapoarte cu privire la implementarea PNRR.

Din cei 29,217 miliarde euro alocați țării noastre prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, 12,013 miliarde euro (40,88%) sunt destinați investițiilor și reformelor din zona verde, iar 5,894 miliarde euro (20,05%) pentru componenta digitală.

Banii care vor fi alocați de Uniunea Europeană prin PNRR trebuie accesați până cel târziu la 31 decembrie 2023, iar proiectele finanțate prin acest program trebuie finalizate până la 31 decembrie 2026. În caz contrar, sumele trebuie returnate. Primii bani din PNRR ar putea veni, abia la finalul lunii octombrie, începutul lunii noiembrie, după ce acest document va fi aprobat în luna septembrie de Comisia Europeană și în luna octombrie de ECOFIN.

PNRR – structurat pe șase piloni

PNRR este structurat pe șase piloni. În pilonul I, sunt alocați 1,88 miliarde euro pentru managementul apei – din care cei mai mulți bani se vor duce către rețelele de apă și canalizare ce vor fi realizate în localitățile care au sub 2000 de locuitori.

Pentru împăduriri sunt alocate 1,37 miliarde euro, în timp ce proiectele din managementul deșeurilor vor fi finanțate în total cu 1,2 miliarde euro. Reformele și investițiile în privința împăduririlor vor duce la plantarea a peste 45.000 de hectare de pădure, actualizarea planurilor de management pentru 250 de arii naturale protejate, adoptarea actelor normative necesare pentru implementarea Strategiei UE 2030. În ceea ce privește managementul deșeurilor, va avea loc dezvoltarea capacității de monitorizare și control a Gărzii de Mediu prin achiziționarea a 553 echipamente de monitorizare a poluării aerului, printre care se vor afla 300 stații de monitorizare a radioactivității și 240 stații de monitorizare a zgomotului. De asemenea, 15 sisteme de management integrat al deșeurilor vor beneficia de măsuri de dezvoltare și modernizare și mai este ținută construirea a 10 instalații de tratare reciclare deșeuri colectate separat în vederea atingerii Țintelor de reciclare din pachetul economiei circulare.

7,6 miliarde euro pentru autostrăzi, cale ferată și metrou

Infrastructura de transport are partea leului în PNRR, cu o alocare totală de 7,6 miliarde euro, din care se

vor realiza sute de kilometri de autostradă, se va construi metroul din Cluj care va avea nouă stații, va fi finanțat și metroul din București și va fi reabilitată și modernizată o parte din infrastructura feroviară a țării.

Prin cele 2,2 miliarde euro alocate prin Fondul pentru Valul Renovării vor fi eficientizate energetic și reabilitate între 1000 și 1.500 blocuri de locuințe (4 milioane metri pătrați de clădiri rezidențiale) și circa 2000 de clădiri publice reabilitate (2,5 milioane metri pătrați).

Energia verde – un obiectiv cu proiecte agreate în prealabil de oficialii de la București

Domeniul energiei este finanțat cu 1,62 miliarde euro pentru proiecte privind energia regenerabilă și infrastructură de gaz cu hidrogen. Printre rezultatele așteptate de la proiectele din domeniul energiei, se numără:

- creșterea capacității instalate de producție energie electrică din surse regenerabile (eolian și solar), de la 4408 la 5908 MW
- contract de construcție a rețelei de gaz în combinație cu alți combustibili gazeoși cu emisii scăzute de carbon
- 400 km rețea de distribuție gaz metan și alte gaze cu emisii scăzute de carbon
- finalizarea unor capacități de fabricare de baterii cu o capacitate de cel puțin 0,5 GW pe an
- finalizarea punerii în funcțiune a cel puțin 100 MW (200 MWh) capacitate de stocare energie electrică cu scopul echilibrării sistemului de transmisie electricitate și integrării în rețea a capacităților solare și

eoliene.

Din anexele documentului inițial și din cele ale PNRR-ului care poate fi consultat pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, reiese că investițiile mari, care vor absorbi peste 700 milioane euro, vor fi doar cinci. Primul se referă la construirea unei centrale pe gaze de 159 MW, parc fotovoltaic de 100 MW și instalație pentru producerea hidrogenului verde și captare CO2, realizate de asocierea Romgaz- GSP Power la Constanța, care va primi din PNRR 265 milioane euro. Hidroelectrică va primi 100 milioane euro pentru producerea de hidrogen verde, Nuclearelectrică va fi finanțată cu 28 milioane euro pentru realizarea la Cernavodă a unui parc fotovoltaic și pentru producere și stocare hidrogen verde, iar Electrica va primi 50 milioane euro, pentru o investiție în stocarea energiei electrice, cu o capacitate instalată de 50 MW și pentru o rețea de încărcare pentru vehiculele electrice.

Restul de bani, majoritatea vor merge în rețelele de gaze naturale cu hidrogen și conectarea gospodăriilor la rețelele respective, precum și pe transportul electric și cele 650.000 de stații de încărcare care ar urma să fie făcute în toată țara. Pentru apelurile competitive de proiecte sunt destinate 300 milioane de euro.

Finanțarea IMM-urilor – “Cenușăreasa” PNRR-ului

Pe pilonul II, pentru cloud guvernamental și sisteme publice digitale interconectate sunt alocați 1,892 miliarde euro. Din acești bani se vor realiza și cărțile de identitate electronice pentru 8,5 milioane de cetățeni. Pilonul III este destinat reformelor fiscale și reforma sistemului de pensii – pentru care sunt alocați 482 milioane euro - și suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare și reforma companiilor de stat ce au fost finanțate inițial cu 2,359 miliarde euro, dar în urma negocierilor finanțarea a crescut cu 300 milioane euro destinate digitalizării IMM-urilor. 2,32 miliarde euro sunt alocați

În urma investițiilor propuse pentru sprijinirea mediului privat de afaceri se așteaptă îndeplinirea următoarelor obiective:

- ➡peste 3000 de contracte de finanțare prin schema de ajutor de stat pentru digitalizarea IMM-urilor și transformare digitală și tehnologică
- ➡peste 280 de contracte de finanțare prin Schema de minimis pentru ajutarea firmelor din România în procesul de listare la bursă
- ➡500 vouchere acordate în schema de Suport pentru mediul de afaceri și CDI - I.4.1 Program de mentorat Orizont Europa
- ➡înființarea Fondului de Fonduri de Capital de risc pentru Redresare, gestionat împreună cu Fondul European de Investiții ca și partener de implementare
- ➡Garanție de portofoliu pentru Acțiune climatică înființată și operațională, gestionată împreună cu Fondul European de Investiții ca și partener de implementare
- ➡Fondul de Fonduri pentru digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes, gestionat împreună cu Banca Europeană de Investiții ca și partener de implementare
- ➡Instrumentul financiar pentru eficiență energetică, gestionat împreună cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare ca și partener de implementare. ■

pentru pilonul IV, care va finanța proiectele din turism și cultură – finanțate cu 200 milioane euro - și fondul local (pentru administrațiile publice locale) pentru tranziția verde și digitală – ce va primi 2,12 miliarde euro. Din sumele respective ar urma să fie realizate, printre altele, următoarele obiective:

- minim 140.000 metri pătrați construiți pentru locuințe sociale/de necesitate, sau pentru tineri/specialiști în mediul urban, minim 880.000 metri pătrați construiți de locuințe pentru specialiști în educație și sănătate în mediul rural;
- 420 autobuze electrice (împreună cu stații de încărcare rapide și lente)/hidrogen/ și troleibuze cu baterii; 50 de tramvaie - în municipii reședințe de județ
- 240 autobuze electrice/hidrogen și 140 autobuze curate/troleibuze cu baterii - în alte tipuri de orașe
- 6.500 stații noi de încărcare vehicule electrice în total, în toate categoriile de localități
- 100 sisteme de transport inteligente și alte infrastructuri TIC realizate/extinse
- 1.000 microbuze electrice/hidrogen achiziționate pentru scopuri comunitare
- 3.000 km de piste pe trasee velo naționale, inclusiv traseele EuroVelo - Municipii, ADI, parteneriate multi-nivel, iar legat de aceasta:

struite sau renovate, care au dotări noi și personal.

- 3.000 de (asocieri de) cabinete de asistență medicală primară dotate/dotate și renovate, prioritizând cabinetele din mediul rural.
- 26 compartimente/secții de terapie intensivă nou-născuți dotate, inclusiv cu ambulanță transport nou-născuți (pentru centrele regionale).
- 30 de ambulatorii/unități medicale publice/alte structuri publice care furnizează asistență medicală ambulatorie reabilitate/modernizate/extinse/ dotate
- 25 unități sanitare publice/spitale publice care beneficiază de infrastructură nouă
- 10 unități medicale mobile - pentru zonele cu acces limitat la servicii de asistență medicală specializată

În fine, pilonul VI, România Educată are o alocare totală de 3,6 miliarde euro. La finalul acestor reforme și investiții se așteaptă rezultate importante precum creșterea cu cel puțin 10% a numărului elevilor înmatriculați în cadrul liceelor agricole (până la cel puțin 90.000 elevi), 50 de școli noi, 1.800 de microbuze verzi pentru transportul elevilor, 75.000 de săli de clasă dotate cu mobilier, 20.000 de locuri de recreere și lectură, 20.000 de locuri de cazare nou create în campusuri universitare, 1175 SMART Lab-uri achiziționate pentru unitățile de învățământ de nivel gimnazial și liceal, 6176 școli care au primit resurse tehnologice pentru dotarea laboratoarelor de informatică și pentru derularea învățării în format virtual, 140 de creșe înființate și operaționalizate și 412 servicii complementare (se înființează în spații oferite de comunitate/diferiți furnizori publici și privați de educație, în localitățile izolate, dezavantajate unde nu se justifică construirea unei creșe/grădinițe), 10 centre de învățământ dual integrate, finalizate și operaționale, corelate cu cerințele operatorilor economici din zona respectivă. ■

Obiective ambițioase în domeniul Sănătății

Pentru Sănătate – mai precis pentru fondul pentru spitale și creșterea accesului la sănătate, în pilonul V sunt alocați 2,45 miliarde euro. Reformele din domeniul social sunt finanțate cu 217 milioane euro, iar cele din administrația publică și justiție cu 155 milioane euro.

Rezultatele principale pe care PNRR Țintește să le obțină la final în domeniul Sănătății sunt:

- 200 de centre comunitare con-

Cele 7,6 miliarde euro alocate sectorului de transport vor fi folosite, în principal, pentru următoarele investiții:

I. Infrastructura rutieră:

- ➡434 de kilometri de autostradă construiți; cu sistem ITS instalat și cu sisteme moderne de monitorizare și informare a utilizatorilor infrastructurii
- ➡52 de stații electrice construite (cu 264 de puncte de încărcare– o medie de 5 puncte de încărcare/stație)
- ➡625 hectare de perdele forestiere liniare în lungul autostrăzilor nou construite;
- ➡45% din punctele negre eliminate; cele cu risc major pentru siguranța oamenilor
- ➡18 parcări securizate implementate în lungul autostrăzilor nou construite;
- ➡aplicarea unui nou sistem de taxare, în special

pentru traficul greu din România, conform principiului „poluatorul plătește”, inclusiv posibile stimulente pentru cei care dețin vehicule cu emisii zero/reduce;

- ➡creșterea cu 100% a cotei vehiculelor electrice/hibride din totalul parcului auto până în 2026 (raportat la valorile din 2020);
- ➡înnoirea a 200.000 de mașini din parcul auto până în anul 2026 (raportat la valorile din 2020).

II. Cale ferată:

- ➡311 km de cale ferată modernizată;
- ➡311 km de cale ferată cu sistem ERTMS 2;
- ➡110 km de cale ferată electrificată;
- ➡206 km de cale ferată cu sistem modern de centralizare.
- ➡Metrou: 12.7 km de rețea nouă de metrou; 32 de trenuri noi de metrou. ■

Ca urmare a investițiilor în domeniul apei, se vor realiza, printre altele:

- ➡1630 km construiți de rețele de apă - în localități cu peste 2000 locuitori - 2000 km construiți de rețele de canalizare în localități cu peste 2000 locuitori și 470 de km de rețele de canalizare în cele cu mai puțin de 2000 de locuitori
- ➡10.000 de sisteme individuale sau alte sisteme adecvate construite și operaționale în aglomerațiile mai mici de 2000 de l.e. care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă
- ➡conectarea a 88.000 de gospodării la rețele de apă și canalizare prin programul național Prima conectare la apă și canalizare
- ➡realizarea cadastrului apelor ■

Pachetul Start-Up LOCALNICII

EDIȚIA IULIE 2021

FII

FĂRĂ GRIJI

ÎN PRIMUL AN!

Pachetul Start-Up LOCALNICII vine cu ZERO costuri în primul an și avantaje exclusive care îți permit să te diferențiezi.

ZERO
cost în primul an

- **ZERO** comisioane la încasările și plățile intrabancare și interbancare
- **GRATUIT** Internet Banking și Mobile Banking
- Plata cu cardul sau prin Apple Pay / Google Pay **la orice comerciant din țară și din străinătate**
- **Serviciul de acceptare la plată** a cardurilor prin CEC SmartPhone POS

www.cec.ro

LOCALNICII

PREZENTAT DE

CEC Bank &

ANTREPRENORI

“Nevoia de finanțare a IMM-urilor - 5 miliarde euro, în perioada 2021-2027”

(Interviu cu Florin Jianu, Președintele CNIPMMR)

● 60.000 de companii au implementat, în perioada 2007-2020, proiecte cu fonduri europene ● ”Granturile din PNRR sunt date în sectorul public, care nu a performat niciodată, în timp ce împrumuturile sunt date mediului privat, care este pus să suporte povara acestui plan” ● PNRR – discutat în septembrie de reprezentanții mediului de afaceri cu cei ai Comisiei care se ocupă de planul trimis de autoritățile de la București

Reporter: Sunt fondurile europene, la ora actuală, un mijloc pentru ca IMM-urile să se dezvolte sau vorbim despre ceva la care IMM-urile au din ce în ce mai greu acces?

Florin Jianu: Fondurile europene ar trebui să fie motorul de dezvoltare a economiei românești, pentru că, dacă e să ne uităm la bugetul de stat, resursele sunt limitate. Dacă e să ne uităm la alte instrumente, de tipul instrumentelor de garanțare, și aici, pe de o parte, resursele sunt limitate financiar, iar pe de altă parte resursele de aplicare a IMM-urilor sunt limitate pentru că vorbim totuși de numai 3 din 10 firme care sunt bancabile. Poate cu acest instrument care a fost IMM Invest, putem vorbi de 4 sau chiar 4,5 IMM-uri bancabile din 10. Altfel, dacă e să ne uităm pe apetența firmelor mici și mijlocii, apetența a variat în ultimii ani, de la 5 din 10 IMM-uri până spre 7-8 din 10 IMM-uri care doreau să accedă la fondurile europene. Observăm însă că fondurile europene au început să aibă nu tocmai o imagine pozitivă în rândul întreprinderilor mici și mijlocii din perspectiva birocrăției, a faptului că întârzie foarte mult, că e dificil de aplicat la ele, că se scot în față, din păcate, exemple negative. În aceste condiții, antreprenorii sunt speriați de această perspectivă a fondurilor europene. Dacă am scoate în față mai multe exemple pozitive, de bună – practică, firme care au reușit, povești de succes, atunci cu siguranță lucrurile s-ar schimba. Din păcate, din ceea ce înseamnă realitatea, doar o firmă sau maxim două din 10 a accesat fonduri europene, deci acestea au ajuns la foarte puțini antreprenori.

Reporter: Pentru că ați vorbit de bune practici și de IMM-uri care au reușit și care nu sunt scoase în față pentru a fi cunoscute, amintesc că CNIPMMR a derulat mai multe proiecte cu fonduri europene pentru IMM-uri, pe care ați reușit să le implementați cu succes. Sunt aceste proiecte de ajuns?

Florin Jianu: Sunt necesare, dar nu sunt suficiente. Sunt necesare în două sfere. În sfera start-up-urilor, adică atunci când ești la început de drum și nu deții fondurile necesare. Nu există nicaieri în lume o altă modalitate mai eficientă decât granturile pentru a iniția un start-up, pentru a începe o afacere. Aceste povești pe care le auzim în spațiul public, mai ales în ultima perioadă cu bani din investiții atrași, garanți sau din alte surse sau fonduri proprii nu se aplică la nivelul unei societăți atât de diverse cum este societatea românească. Eu, întotdeauna, mă pun în pielea unui tânăr fără resurse, un tânăr care provine din mediul rural sau care trăiește acolo. Care e singura lui șansă să ia bani sau împrumuturi ori instrumente financiare pentru a-și face o firmă? Singura lui șansă sunt granturile din fondurile europene. Atunci când o organizație ca a noastră care reușește să ajungă în fibră, acolo jos de tot, la firul ierbii, la tineri și aceștia au o apetență foarte mare, se ivește utilitatea acestor tipuri de instrumente. În afara de granturi, al doilea instrument util pentru IMM-uri o reprezintă capitalizarea lor, care se face prin sprijinirea unei firme să devină mai atractivă în fața băncii. Acest lucru nu se poate face doar prin garanții, ci dându-i firmei aceste garanții, prin echipamente, utilaje, investiții pe care le face. În momentul în care implementezi un astfel de proiect și la sfârșitul lui firma are o linie de producție pe care o poate pune garanție la bancă, are o hală pe care o poate pune drept garanție, are deja un motor în spate care te-a ajutat foarte mult, atunci celelalte etape sunt foarte ușoare. Dar dacă neglijăm efectiv aceste două etape, a start-up-urilor și a decapitalizării proprii a IMM-urilor, decapitalizăm realitatea, mergem într-o zonă în care spunem «se salvează numai unii, doar o parte dintre aceștia, de restul nu ne interesează ce se întâmplă». Nu poți să funcționezi ca o întreprindere în acest mod. Și aici exemplele sunt foarte multe.

Doar 3400 de IMM-uri sprijinite în PNRR, conform analizei CNIPMMR

Reporter: Ați spus că doar 10% din IMM-uri au implementat proiecte cu fonduri europene. Cât înseamnă acest procent din totalul IMM-urilor existente

la nivel național?

Florin Jianu: Vreo 60.000 de firme au implementat proiecte finanțate din aceste fonduri. De aplicat, au aplicat mai multe IMM-uri, dar numai 10% au reușit să implementeze proiectele demarate. Oricum sunt cu mult mai multe decât ce se va face prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin care, conform analizei noastre, vor fi sprijinite doar 3400 de firme. Am calculat măsura cu măsură din PNRR, nu este scos din buget numărul respectiv.

Reporter: Deși vorbiți despre 3400 de firme, reprezentanții guvernului susțin că în realitate numărul va fi mult mai mare. Ei arată că pe proiectele de infrastructură mare în domeniul rutier și feroviar, chiar și pentru construcția de spitale și școli, se va lucra cu firme românești.

Florin Jianu: Nu prea poți să lucrezi cu firme românești, decât în calitate de subcontractori. Dar aici vorbim doar despre câteva sute de firme, pentru că nu avem zeci de mii de subcontractori în domeniul construcțiilor. De exemplu, în domeniul signalisticii pentru autostrăzi, la nivel național există doar trei sau patru firme. Ceea ce trebuie să înțeleagă guvernarea este că programele pe care le realizăm trebuie să aibă impact, care nu se măsoară când ai avut zece firme sau o sută de firme în cadrul unui program. La o plajă atât de mare a IMM-urilor, noi ne așteptăm, din calculele noastre, să atingă prin PNRR cel puțin 150.000 – maximum 180.000 de IMM-uri. Cum se face asta? 100.000 le făcea numai din acele vouchere de digitalizare, pe care le-am propus noi, vouchere în valoare de 5000 euro. Atunci când am fundamentat această propunere, am discutat cu principalii jucători care sunt prezenți în piața digitalizării din țara noastră și care ne-au spus: cu 5000 euro pentru un IMM se poate porni procesul de digitalizare. Poți să cumperi un laptop sau desktop, să faci o pagină de internet ca să ai prezență online, poți să iei semnătură electronică, poți să îți iei mici softuri de lucru care nu valorează mai mult de câteva sute de euro, licențe, și ai ajuns la un pachet de 5000 euro. Ce faci cu acest proces de digitalizare? De exemplu, îți simplifici viața prin interacțiunea online cu ANAF. Ți poți pune declarațiile online. Prin digitalizarea celor 100.000 de firme, în câțiva ani va avea loc digitalizarea economiei.

Cu 24 de IMM-uri la 1000 de locuitori, suntem pe ultimul loc în UE

Reporter: De ce credeți că a renunțat guvernul în PNRR la finanțarea tuturor start-up-urilor și a ales doar anumite domenii?

Florin Jianu: E o asumare, un tip de abordare, pentru că dășii au declarat că nu cred în acest concept.

Reporter: Avem un număr suficient de antreprenori în țara noastră și nu mai este nevoie de apariția altora în economie?

Florin Jianu: Numărul de IMM-uri la mia de locuitori se situează în țara noastră la cel mai jos nivel din Uniunea Europeană. Suntem la sub jumătate din media Uniunii. Avem 24 de IMM-uri la 1000 de locuitori, în timp ce media europeană este de 60 IMM-uri la 1000 de locuitori. Dacă ne uităm la ce s-a întâmplat în ultima perioadă la nivel global, numărul de start-up-uri în pandemie a crescut la nivel global în medie cu 6%. De ce s-a întâmplat asta? Pentru că foarte mulți oameni au rămas fără locuri de muncă și atunci alternativa lor a fost să își deschidă propria afacere. Deschiderea unui start-up reprezintă în esență o nevoie socială. Dacă ne uităm un pic global la lucrurile, în China, care este o țară cu inițiativa antreprenorială foarte consistentă, a crescut procentul de start-up-uri cu 25% față de perioada anterioară pandemiei. La nivelul SUA, anul trecut, în plină pandemie, au fost înființate 13 milioane de start-up-uri, ceea ce reprezintă 25% mai mult față de anul 2019. Observăm astfel că în perioade de criză, statele puternice susțin cât mai mult intrarea în economie a oamenilor. Unii o fac de nevoie, pentru că, de exemplu, se închid mine. De ce noi nu susținem această zonă de start-up-uri cu oamenii respectivi din Valea Jiului sau din alte zone miniere din țară? Pentru că, dacă le dai niște

subvenții sau mergi către companiile mari care oricum închid și deschid locuri de muncă, s-ar putea să nu rezolvi deloc problema. Am avut o discuție cu președintele Blocului Național Sindical, Dumitru Costin, și în perioada următoare vom semna un protocol comun patronatelor-sindicate, în care vom susține exact aceste lucruri de mai sus. Noi am mai lucrat împreună pe diverse proiecte și această combinație este extrem de utilă, iar statul ar trebui să ne ia parteneri, pentru că noi cunoaștem nevoile, știm ce înseamnă afacerile, iar sindicatele știu ce înseamnă oamenii. Vom semna acest protocol în care vom susține și pe Fondul de Tranziție Justă, care este dedicat regional pentru șase județe din România, această oportunitate a start-up-urilor. Guvernarea ar trebui să se uite pe statistici. În România, numărul de firme a scăzut cu 15-20%, deși tendința globală și europeană privind e de creștere (6% în UE). Numai văzând această statistică, îți pui niște semne de întrebare. Eu aș fi venit în locul guvernării și aș fi upgradat programul România Start-up Nation. Le-am oferit soluția prin România Tech-Nation, care implică o componentă de tehnologie și hub-uri regionale. Acest lucru l-aș aștepta și din partea ministrului Economiei, și din sfera fondurilor europene, și cu precădere să vină din partea prim-ministrului pentru că vorbim de o guvernare de dreapta, liberală, care trebuie să încurajeze pe toate căile spiritul antreprenorial.

Reprezentanții antreprenorilor solicită realizarea unui mix între granturi și împrumuturi, la finanțarea europeană a IMM-urilor

Reporter: În aceste condiții, ne puteți explica de ce în PNRR componenta de granturi pentru IMM-uri este mult mai mică în comparație cu componenta de împrumuturi – instrumente financiare?

Florin Jianu: Este o filosofie pe care guvernul a exprimat-o public și a spus că el crede în aceste tipuri de împrumuturi neglijând realitatea, pe care v-am menționat-o mai sus. În momentul în care ai bancabile doar 4 din 10 IMM-uri, ce faci pentru celelalte 6 ca să le treci și pe ele în această etapă? În momentul în care spiri-tul antreprenorial este foarte scăzut, ce faci cu el? În momentul în care 99,7% din firmele din economie sunt IMM-uri și au probleme specifice, nu poți să le rezolvi doar cu instrumente financiare. Eu înțeleg utilitatea, dar nu înțeleg de ce nu se realizează un mix între ele. Înțeleg și filosofia celor care cred în granturi, înțeleg și filosofia celor care cred în instrumente financiare. Ele nu se exclud. De ce nu se crează un mix? Una dintre propunerile pe care le-am trimis la PNRR a fost aceea de a face un upgrade la programul IMM Invest și în care să vii cu două componente: componentă fixă de grant și componentă variabilă de împrumut cu

dobândă subvenționată. Adică să adaugi la IMM Invest o componentă mică de grant cu care companiile își pot cumpăra echipamente și utilaje cu care după aceea vin și garantează creditul bancar. Nu înțeleg de ce se merge pe instrumente financiare, în momentul în care jumătate din banii din PNRR sunt granturi, iar în perioada 2021-2027 sunt alte miliarde de euro care sunt granturi. Și nu înțeleg de ce povara pică pe mediul privat. Adică granturile sunt date în sfera publică, care nu a performat niciodată, în loc să le acorzi IMM-urilor. De exemplu, eu nu am înțeles unde scrie în rapoartele semestriale de țară ale Comisiei Europene că trebuie acordate fonduri pentru organizațiile neguvernamentale. Scrie despre partenerii sociali și dialog social. În privința dialogului social, cred că unii trebuie să pună mâna pe carte și să înțeleagă ce înseamnă acesta. Dialogul social este atributul partenerilor sociali și al guvernului, nu al ONG-urilor. Dialog social este guvern-patronatelor-sindicate. În cadrul dialogului social se vorbește despre relațiile de muncă – ONG-urile nu au acest atribut -, se vorbește despre diverse tipuri de autorizări ale unor domenii diferite, despre stabilirea salariului minim pe economie. Guvernul actual, înainte și imediat după investire, și-a asumat că până la mijlocul acestui an – și, iată, am trecut de mijlocul anului – vom avea un mecanism discutat, asumat privind creșterea salariului minim pe economie. Nu s-a întâmplat nimic în acest sens; am așteptat, încercăm, avem variante...

Reporter: Nu fac nimic pentru că realizarea acestui mecanism, ca și a celui pentru pensii, sunt prevăzute drept reforme pe vor fi finanțate din PNRR. Dar să revenim la fondurile europene. Credeți că vom absorbi întreaga sumă alocată prin PNRR și MFF pentru 2021-2027?

Florin Jianu: Apelul meu către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene este să creeze mecanismele. În această perioadă ne-am concentrat foarte mult pe conținutul PNRR, care va fi aprobat într-o formă sau alta; nu mai contează, e o etapă depășită. Dar care sunt mecanismele de implementare a PNRR, deoarece noi nu le știm în acest moment? În discuția pe care am avut-o la Palatul Victoria cu reprezentanții guvernului am cerut în primul rând să se creeze acest mecanism cu organisme intermediare, autorități de management, cum o fi, pe structurile actuale, care implicare agențiilor de dezvoltare regională și a partenerilor sociali. Am mai solicitat un comitet de monitorizare a PNRR. Reprezentanții guvernului au fost de acord cu solicitările noastre, dar mecanismele în acest moment sunt necunoscute.

”FNGCIMM are toate atributele pentru a deveni Bancă Națională de Dezvoltare”

Reporter: O parte dintre ele sunt cunoscute și vor fi realizate prin Banca Euroeană de Investiții (BEI), Fondul Euro-pean de Investiții (FEI) și viitoarea Ban-

că Națională de Dezvoltare.

Florin Jianu: Ok, să admitem că acestea sunt cunoscute. Dar cine le monitorizează, cine le verifică pe ele? Cine le stabilește niște ținte și urmărește implementarea lor? Mecanismele de implementare nu presupun doar niște canale de cheltuire a banilor, ci înseamnă și mecanisme de control – pentru care și-au asumat în PNRR că vor fi DNA și DIICOT-, dar e un pic cam departe să spui așa ceva. Controlarele trebuie să fie de natură tehnică.

Reporter: Probabil se consideră că cei de la BEI și FEI când își propun niște ținte chiar le urmăresc să le atingă.

Florin Jianu: Eu am o problemă majoră pe care am expus-o în mai multe rânduri. Nu este posibil să nu susții întărirea capacității administrative a autorităților și instrumentarului public pe care îl ai, cum e de exemplu Fondul Național de Garanțare a Creditelor pentru IMM-uri, Fondul Român de Contragarantare, Eximbank, CEC, etc.. Sunt mai mulți actori implicați. Nu e posibil să implementezi așa. Nu am văzut în nicio țară implementarea fondurilor din PNRR prin BEI și FEI. Acest program național este despre reformă și redresare. Ce reformă și întărire a instituțiilor facem noi, dacă implementăm cu niște terți? Statul practic nu ajută cu nimic instituțiile sale – FNGCIMM, FRC, CEC – și nu le reformează, dacă banii merg către alte tipuri de instituții, fie ele și europene. Nu reușești să faci nicio reformă. Vreau să menționez că eu nu mai sunt implicat la FNGCIMM, pentru că am văzut discuții în spațiul public că, dacă solicitam întărirea instituțiilor financiare românești, era pentru că aș fi avut eu nu știu ce interese în fondul respectiv. Nu mai fac parte din Consiliul de Administrație al FNGCIMM, dar susțin în continuare activitatea acestui fond. S-a spus că alocarea de 2 milioane euro din PNRR pentru reformarea sau întărirea capacității administrative a FNGCIMM s-ar fi făcut la solicitarea fondului, din inițiativa mea. Trebuie să fim clari și să precizăm anumite lucruri: FNGCIMM nu a solicitat alocarea respectivă. FNGCIMM se află în ultima etapă de evaluare din partea Comisiei Europene pe ceea ce înseamnă implementarea fondurilor din REACT-EU și în acest sens stă dovadă scrisoarea primită, în 28 iulie, de la Comisia de la Bruxelles. FNGCIMM va fi pregătit pentru implementarea fondurilor europene în perioada 2021-2027 și a instrumentelor de tip REACT-EU și nu are nevoie de cele 2 milioane euro alocate prin PNRR pentru nu știu ce training-uri care ar costa 133.000 euro bucată.

Reporter: Au mai existat la un moment dat informații, conform cărora FNGCIMM ar constitui de fapt baza viitoare a Băncii Naționale de Dezvoltare, a cărei înființare este prinsă în PNRR.

Florin Jianu: FNGCIMM are toate atributele pentru a deveni Bancă de Dezvoltare. Nu trebuie înființată o BND. Fondul este deținut 100% de către stat, dar instrumentele de garanțare, i se poate adăuga – dacă nu are deja în statut - acel atribut de împrumuturi de tip punte pentru instituțiile publice și doar trebuie să mai fie create instrumentele. Nu este nevoie de altceva, în afară probabil de per-

sonal suplimentar și de o prezență regională similară cu a ADR-urilor. Ar trebui ca, acolo unde există ADR, să existe și un punct al FNGCIMM. Antreprenorii care vin la ADR să ia finanțarea de tip grant pentru un proiect depus pe POR, să se adreseze FNGCIMM pentru cofinanțare cu dobândă subvenționată.

“Alocările fondurilor europene la nivel național, decise unilateral, politic, de Guvern”

Reporter: În legătură cu PNRR-ul României, aveți semnale de la SME United (n.red. – asociația europeană a IMM-urilor)? Știu că erau discuții ca, la nivel european, întregul Mecanism de Redresare și Reziliență să fie monitorizat de un comitet din care să facă parte și reprezentantul SME United.

Florin Jianu: Noi, ca parteneri sociali, am solicitat să avem o întâlnire cu reprezentanții Comisiei Europene care se ocupă de PNRR-ul României. Am înțeles că până la sfârșitul lunii august sunt în concediu, dar cu siguranță vom avea această întâlnire în cursul lunii septembrie. Sper să existe la nivel european și cu precădere la nivel național comitetele de monitorizare și să depășim această perioadă a discuțiilor pentru că mai important decât tipul instrumentelor este timing-ul și modul în care implementăm PNRR.

Reporter: Ministrul Cristian Ghinea a declarat recent că a demarat conturarea cadrului, mecanismelor și ghidurilor de implementare pentru programele operaționale care vor fi finanțate în perioada 2021-2027. Ați fost chemați la consultări?

Florin Jianu: Noi facem parte din toate comitetele de monitorizare, cu excepția programului din Sănătate. Noi am votat în cadrul CNIPMMR un document programatic pe toate cele 14 linii directorale cu privire la susținerea fondurilor europene, de la antreprenoriat, educație până la sănătate, transporturi, agricultură – ca să menționez numai câteva dintre ele – pentru perioada 2021-2027.

Reporter: Mai concret: din cele peste 40 miliarde euro alocate pe programele operaționale în perioada 2021-2027, ce sumă pot absorbi IMM-urile prin depuneri de proiecte?

Florin Jianu: Nevoia de finanțare a IMM-urilor, care se regăsește și în PNRR, este undeva la 5 miliarde euro, granturi. Atunci, dacă ne uităm la alocarea inițială, discutată cu guvernul anterior, de 3,5 miliarde euro pentru IMM-uri, care se regăsește în programele operaționale regionale.

Reporter: Cele 3,5 miliarde euro ar acoperi nevoile celor 150.000-180.000 de IMM-uri despre care ați vorbit la începutul interviului nostru?

Florin Jianu: Da, cu siguranță. Dar nu trebuie să ne uităm să facem o împărțire brută și să spunem că finanțăm doar investiții în echipamente și utilaje pentru IMM-uri. Ne uităm și la digitalizare, care nu înseamnă resurse foarte mari, ne uităm și la cercetare-dezvoltare, la inovare, la mai multe aspecte. Nu trebuie neglijat faptul că IMM-urile pot fi susținute și din Fondul Social European. Avem nevoie de întreprinderi sociale – unde tinerii par interesați -, de alocații pentru start-up-uri pentru studenți – există un program care zace de mai bine de șase luni la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene-, de Start-up Diaspora – pentru care avem o propunere concretă și anume adresabilitatea acestui program către tinerii care pleacă din țara noastră pentru că au niște instrumente în care să se regăsească.

Reporter: Cine decide și cum decide domeniile în care sunt alocate fondurile europene la nivel național?

Florin Jianu: Guvernul decide, în mod unilateral. Teoretic, decizia este luată în urma discuțiilor cu stakeholderii, dar vedeți și dumneavoastră ce se întâmplă în practică și anume că domeniile care au cea mai mare nevoie de finanțare primesc alocări mai mici, față de alte domenii. Asumare deciziei alocării fondurilor europene la nivel național este politică și cei care au luat o astfel de decizie vor răspunde politic la un moment dat sau altul.

Reporter: Vă mulțumim! ■

Pas cu pas despre cum îți poți finanța un business

Atragerea fondurilor europene reprezintă, astăzi, o șansă pentru oricine dorește să-și deschidă o afacere. Majoritatea potențialilor investitori își doresc să-și finanțeze afacerile din bani europeni, doar că puțini cunosc drumul până la obținerea acestora. Mai mult decât orice, regulile în atragerea fondurilor UE trebuie respectate întocmai, pentru ca proiectul să aibă succes, iar fondurile să fie contractate în totalitate. Despre ce au de făcut cei care doresc să atragă surse europene de finanțare ne-a explicat, pas cu pas, Radu Voinea, Senior Product Manager Lending & EU Funds, First Bank.

Am o idee de afacere. Cum aflu dacă sunt eligibil pentru finanțare din fonduri UE? Primul pas. De unde încep?

O firmă de consultanță specializată în domeniul în care clientul vrea să acceseze fonduri poate face o analiză a îndeplinirii condițiilor și poate indica linia de finanțare unde ideea de business se încadrează cel mai bine. De asemenea, băncile au echipe dedicate, care pot oferi îndrumările necesare la început de drum. La First Bank, avem o echipă specializată pentru acest tip de finanțări. Este important ca, încă din faza incipientă, beneficiarul să colaboreze cu banca, pentru a înțelege care sunt sursele de co-finanțare bancară pe care se poate baza, iar în funcție de acestea să își dimensioneze bugetul proiectului.

Nu știu să scriu proiectul și vreau să apelez la o firmă specializată. Cât este comisionul? Poate fi inclus acest cost în bugetul proiectului?

De obicei, comisionul unei firme de consultanță pentru scrierea proiectului se calculează procentual, din valoarea totală a viitorului proiect. În proiectele de investiții, consultanța, care înseamnă sprijin pentru scrierea proiectului și sprijin în managementul de proiect, poate fi decontată din bugetul proiectului, în anumite praguri a căror valoare depinde de la un tip de proiect la altul. De exemplu, în cazul proiectelor din mediul rural se poate ajunge până la 5% din valoarea proiectului, dacă este un proiect simplu, ce presupune doar achiziții, sau poate urca până la 10% dacă vorbim de un proiect care include și construcții (aceste plafoane mai pot include însă și alte ti-

puri de costuri). Există și tipuri de proiecte pentru care cheltuielile de consultanță nu sunt eligibile, cum se întâmplă de exemplu în cazul proiectelor de resurse umane.

Care sunt soluțiile de finanțare?

Pentru perioada 2021 – 2027 sunt disponibile finanțări UE în valoare estimată de 7 miliarde euro pentru domeniul precum: Dezvoltare regională (echipamente și utilaje, construcții, participare la târguri internaționale), Mediu rural (utilaje agricole, capacitate de procesare, investiții non-agricole), Redresare și reziliență (susținerea IMM-urilor afectate de pandemia COVID-19), Digitalizare (active necorporale, dezvoltare de produse și servicii IT&C), Dezvoltare durabilă (echipamente pentru reducerea consumului de energie) și Educație & Ocupare (training pentru angajați, subvenții pentru angajarea tinerilor). Pentru mediul rural, se vor lansa în această toamnă apeluri de circa 910 milioane euro pentru proiecte care acoperă o arie destul de largă de activități, de la dezvoltare ferme agricole (inclusiv sere și locații zootehnice), până la proiecte ce țin de sfera de procesare (carne, lapte, conserve, etc.). În plus, 150 milioane euro sunt destinate investițiilor non-agricole, producție sau servicii dezvoltate în mediul rural.

Cât pune un antreprenor de la el?

Între 10%-50%, în funcție de programul de finanțare pentru care aplică. La aceste sume se adaugă TVA-ul și alte cheltuieli ne-eligibile, care pot să mai apară pe parcurs. De exemplu, în unele proiecte de investiții, nu sunt eligibile salariile, achiziția de terenuri etc. Procentul de contribuție proprie diferă și în funcție de zona în care se implementează proiectul. În cazul proiectelor pentru Programul Operațional Regional (POR), comparativ cu celelalte regiuni ale României, contribuția beneficiarului este mai mare în regiunea Vest, în timp ce în regiunea București-Ilfov unele finanțări nu sunt disponibile pentru companii, acestea fiind considerate zone mai dezvoltate.

Ce sumă pot obține?

Tipul de proiect, regiunea, beneficiarul proiectului, sunt criterii care influențează valoarea finanțării. De exemplu, proiectele pentru producție agricolă pot obține până la 1,5 – 2 milioane euro granturi. Pentru investiții non-agricole în mediul rural, de exemplu un cabinet stomatologic, se pot obține până la 200.000 euro. Dacă ne referim la proiectele de producție în mediul urban, granturile pot ajunge până la 6 milioane euro. Pentru această categorie, momentan, finanțările sunt închise, însă există posibilitatea reluării lor în viitor.

Cum mă ajută banca?

Într-un proiect pe fonduri europene, contribuția băncii este semnificativă, cu soluții de finanțare, dar și cu expertiză. De exemplu, în etapa de pregătire a semnării contractului de finanțare, antreprenorul trebuie să prezinte dovada asigurării co-finanțării, moment în care cei mai mulți antreprenori se îndreaptă către bancă, care îi poate ajuta cu acest document esențial. First Bank oferă credite punte (prefinanțarea grantului, până la rambursarea lui de către autoritate), co-finanțare (finanțează contribuția proprie a beneficiarului la proiect, atât cheltuielile eligibile cât și cele ne-eligibile), emite scrisori de garanție bancară pentru avans, oferă consultanță pentru anumite arii și monitorizează buna desfășurare a proiectului. Este un “ochi în plus” care ajută antreprenorul să nu facă greșeli care ar putea să-i genereze ulterior presiuni financiare nedorite. La finalizarea proiectului, experții băncii ajută în operarea investiției. Realizarea unor achiziții cu ajutorul fondurilor europene reprezintă doar o etapă. Mai departe, business-ul are nevoie de capital de lucru: fonduri pentru salarii, pentru materii prime. Prin produsele și serviciile sale, banca vine cu ajutorul necesar exploatarei și operării investiției. În plus, este bine de știut că experții băncilor participă la grupurile de lucru cu Autoritățile de Management ale programelor, sunt întotdeauna la curent cu noutățile și propun modificări sau completări ale programelor care să fie în folosul clienților.

Ce obligații are beneficiarul unei finanțări europene?

Realizarea unui proiect pe fonduri europene presupune o responsabilitate mai mare din partea beneficiarului și respectarea cu strictețe a condițiilor impuse prin program. Nerespectarea condițiilor referitoare la achiziții, de exemplu, poate atrage penalități de la 5-10%, până la 100% din valoarea achiziției, pentru abateri grave. După implementarea proiectului, investiția trebuie menținută și operată pentru o perioadă de 3-5 ani, în funcție de program. De asemenea, beneficiarul trebuie să raporteze anual îndeplinirea indicatorilor asumați prin proiect. În anumite proiecte, acesta își asumă și atingerea unui anumit prag al cifrei de afaceri sau al unui anumit nivel al indicatorilor financiari în maxim trei ani de la implementarea proiectului, menținerea unui număr de locuri de muncă etc. Totodată, documentele asociate proiectului trebuie păstrate (fizic și digital), de obicei până la închiderea programului operațional.

Mai multe informații despre produsele financiare destinate proiectelor europene sunt disponibile pe firstbank.ro/Fonduri-Europene. Totodată, pentru orice informații despre accesarea fondurilor europene, echipa dedicată First Bank poate fi contactată via e-mail la adresa eufunds@firstbank.ro

AGRICULTURA

“Alocare de numai 50 milioane euro pentru start-up-urile din mediul rural”

(Interviu cu Mihai-Liviu Moraru, Directorul General al AFIR)

● Submăsura 6.2 - Înființare activități neagricole în mediul rural -, subfinanțată în următorii doi ani ● Prin măsurile forfetare, cele mai așteptate de antreprenori, beneficiarii primesc 75% din valoarea contractată, imediat după semnarea contractului de finanțare ● Procedură de finanțare digitalizată în totalitate în cadrul AFIR

Reporter: Care este situația finanțărilor pe care Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) le-a făcut în acest an?

Mihai-Liviu Moraru: În primul rând trebuie să vorbim de două aspecte distincte. Vorbim o dată despre programarea 2014-2020, unde am depășit recent 80% grad de absorbție, un lucru care, instituțional vorbind, ne onorează și certifică până la urmă în sens bun istoria acestei instituții. Al doilea aspect pe care trebuie să îl avem în vedere îl reprezintă alocarea pe care o vom avea la dispoziție în următorii doi ani, de tranziție. Ce presupune tranziția? Accesul la sume din perioada 2021-2027, pe programe pe care le vom lansa în perioada următoare cu submăsurile pe care le-am avut în 2014-2020. Aici, în momentul actual, suntem exact la mijloc, pe o accelerare pe componenta de plăți și pe această perspectivă de lansare a submăsurilor noi. Avem deja două submăsuri active, în speță submăsura 9.1 (Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol) și submăsura 17.1 (Prime de asigurare a culturilor, a animalelor și a plantelor), situația putând fi consultată permanent online, pe pagina de internet a AFIR. Submăsurile sunt accesate rapid. De exemplu, pentru submăsura 17.1, deschisă la 28 iulie 2021, au fost depuse până la 13 august 1075 de proiecte.

Reporter: Când vor apărea submăsurile noi pentru perioada 2021-2027?

Mihai-Liviu Moraru: Submăsurile noi vor apărea odată cu regulamentele europene, odată cu definirea Planului Național Strategic (PNS), care va avea la bază regulamentele europene. Această întârziere în elaborarea și aprobarea regulamentelor a dus la acest mecanism de tran-

Vorbim o dată de investiții la nivelul unităților administrativ-teritoriale (UAT) – și aici vorbim de drumuri, apă-canal, investiții în partea educațională, în partea culturală – pentru care au fost alocate peste un miliard de euro, iar în momentul de față absorbția este undeva la 83%. Mai este submăsura 4.3 (Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice), care a avut la rândul ei mai multe componente: drumurile de exploatație agricolă, drumurile forestiere și irigațiile. Aici alocarea a fost peste 600 milioane euro.

Reporter: Am înțeles că din această submăsură pe perioada 2021-2027 vor rămâne doar drumurile de exploatație agricolă.

Mihai-Liviu Moraru: Exact, 4.3 cu alocare de 100 milioane euro. Restul, nu sunt prevăzute pentru perioada de tranziție, adică pentru următorii doi ani. Practic nu vor exista până la finalul anului 2023 sume pentru două dintre obiectivele din submăsura 4.3 și nici pentru cele dedicate UAT-urilor pentru drumuri și rețele de apă-canal. Tranziția aceasta pe următorii doi ani prevede o singură componentă – drumuri de exploatație agricolă pentru care sunt alocate 100 milioane euro. Niciun ban pentru irigații, niciun ban pentru drumurile forestiere.

Reporter: Care este a doua zonă de finanțare?

Mihai-Liviu Moraru: Investițiile în sectorul agricol, care au două submăsuri pilon. Submăsura 4.1 (Investiții în exploatații agricole) și submăsura 4.2 (Investiții în procesarea/marketingul produselor agricole). Vioara întâi a mecanismului de tranziție va fi submăsura 4.2 care va avea o alocare de 760 milioane euro, care va fi împărțită în opt subcomponente, cu alocări distincte pentru sectorul zootehnic, pentru sectorul vegetal, pentru legume, pentru procesare, pentru achiziții de echipamente și utilaje...

Reporter: Cine va avea prioritate la finanțările respective? Am înțeles că se dorește acordarea de punctaj mai mare asociațiilor de producători.

Mihai-Liviu Moraru: Da. Prioritatea va fi interpretată în nota proiectelor care vor fi depuse. Punctajele sunt gândite pentru a direcționa finanțarea către anumite sectoare și această împărțire în opt subcomponente a avut ca obiectiv să nu fie concurență foarte mare și să apară discrepanțe de finanțare între anumite sectoare.

Reporter: Cele 760 milioane euro se vor împărți în mod egal pe cele opt componente?

Mihai-Liviu Moraru: Nu. De exemplu, pentru legume vor fi 100 milioane euro pentru investiții în spații protejate și vor fi 50 milioane euro în investiții în unități de depozitare, sortare, procesare. Aici este o alocare distinctă pe baza căreia știm sigur că banii aceștia vor merge pentru ceea ce înseamnă cultură în spații protejate, fiind vorba de un sector sensibil.

Reporter: Veți monitoriza modul de cheltuire a sumelor, așa cum ați făcut și până acum?

Mihai-Liviu Moraru: Evident. AFIR își păstrează toate atribuțiile ca și până acum în privința implementării acestor sume.

Reporter: Ce alte măsuri veți mai finanța?

Peste 11.000 de tineri fermieri, sprijiniți prin măsură 6.1

Mihai-Liviu Moraru: Pe lângă măsurile 4.1 și 4.2 intervine această componentă de măsuri forfetare. Aici avem submăsura 6.1 (Instalarea tinerilor fermieri), care a fost o măsură de mare succes și unde am avut tot timpul un volum mare de depuneri de proiecte.

Reporter: Valoarea proiectelor depuse a fost mai mare decât sumele alocate?

Mihai-Liviu Moraru: De exemplu, am avut acum sesiunea pe Diaspora, care a fost o încercare frumoasă, pentru că s-au depus proiecte pentru jumătate din suma alocată, lucru care pentru noi reprezintă un semn bun. Dar submăsura 6.1 este o submăsură care ridică un grad mare de așteptare din partea oamenilor și aici avem o alocare de 100 milioane euro. În cadrul submăsurii avem o creștere a alocațiilor; se poate alocă pentru un proiect până la 70.000 euro. Sunt mai multe praguri de alocare: de 40.000, 50.000, 60.000 și respectiv 70.000 de euro. 70.000 de euro se alocă mai mult pentru componenta green, pentru agricultura ecologică. Diferența de alocare o face valoarea producție standard a fiecărei exploatații. Pe pagina de internet a AFIR avem un calculator SO (standard-out) unde cine are vreun dubiu privind dimensiunea exploatației sau exploatațiile agricole pe care le preia pentru a se instala ca tânăr fermier poate să își calculeze pe loc valoarea acelei exploatații.

Reporter: Câți beneficiari sunt pe submăsura 6.1?

Mihai-Liviu Moraru: Undeva la 11.500, pentru că a fost o alocare de 460 milioane euro.

Reporter: Ce trebuie să facă un tânăr care dorește să înființeze o exploatație în domeniul agricol sau zootehnic?

Mihai-Liviu Moraru: În primul rând trebuie să meargă în spațiul rural unde să preia o exploatație de la un bunic, unchi sau o persoană care nu mai poate să desfășoare o activitate agricolă. Această preluare presupune trecerea ei, în integralitate, în proprietatea sau folosința tânărului respectiv. Beneficiarul vine la AFIR cu un plan de afaceri atunci când depune cererea de finanțare.

Reporter: Are nevoie de bani până să vină la dumneavoastră ca să înceapă afacerea? Se presupune că tinerii nu prea dețin resursele financiare ne-

cesare.

Mihai-Liviu Moraru: Aici este vorba și despre mecanismul forfetar care presupune că, după ce tânărul a semnat contractul pentru finanțare, în maximum o lună AFIR îi pune la dispoziție 75% din sumă, adică plătim în contul beneficiarului 75% din valoarea contractată. Din acel moment se poate apuca de treabă. Existența sau nu a unui venit pe care să îl aibă anterior tânărul fermier comportă o discuție destul de largă și o tipologie foarte diversă. Nu se interzice existența acestei sume. Trebuie menționat că tânărul preia deja aparent o exploatație care funcționează sau care generează un venit. Spre deosebire de submăsurile 4.1 și 4.2, la submăsura 6.1 nu este nevoie de nicio cofinanțare. De exemplu, la măsura 4.2, e nevoie de o cofinanțare de 50%. La submăsura 6.1, cred că fiecare își poate gândi o strategie. Nu e o problemă dacă are un job pe raza comunei respective sau în proximitate. În același timp ar putea să fie o exploatație care să genereze un venit de unde să aibă o anumită siguranță financiară. Alocarea inițială este o sumă care vine să dea acel start privind o nouă investiție în domeniul vegetal sau zootehnic.

Reporter: Din situațiile dumneavoastră, unde au fost mai multe proiecte? În sectorul vegetal sau în cel zootehnic?

Mihai-Liviu Moraru: Cred că în sectorul vegetal.

Granturi de 50.000 și 70.000 euro pentru start-up-urile din mediul rural

Reporter: Mai finanțăm proiecte privind pensiunile agro-turistice din mediul rural?

Mihai-Liviu Moraru: Am finanțat. Acum avem o altă măsură din care ar putea fi finanțate și acest tip de proiecte; vorbim despre submăsura 6.2 (Înființare activități neagricole), care are o alocare de 50 milioane euro pe perioada de tranziție, alocare 100% nerambursabilă, cu granturi de 50.000 sau 70.000 de euro, în funcție de tipologia și codul CAEN, adică de activitatea pe care o va desfășura beneficiarul. Această submăsură este destinată în primul rând start-up-urilor.

Reporter: Aveți un target în privința numărului start-up-urilor care doriți să se înființeze în urma acestei alocări?

Mihai-Liviu Moraru: Nu am niciun dubiu că pentru accesare acestei submăsuri va fi o bătaie grea. Este o submăsură de care sunt 101% sigur că ne-ar trebui o alocare mult mai mare. Jumătate din întrebările primite până acum și din discuțiile pe care le-am avut în teritoriu sunt despre această submăsură. Este cea mai așteptată.

Reporter: Ce alte submăsuri mai aveți în perioada următoare?

Mihai-Liviu Moraru: Submăsura 6.3 (Dezvoltarea fermelor mici, de semi-subsistență) prin care se acordă o sumă forfetară de 15.000 euro, 100% nerambursabili. Avem pentru ea o alocare de 87 milioane euro. Acestea sunt cele trei măsuri forfetare: două agricole – 6.1 și 6.3 și una neagricolă – 6.2. Terminologia forfetar presupune plata a 75% din valoarea contractului de finanțare imediat după semnarea acestuia.

Reporter: Și restul de 25%?

Mihai-Liviu Moraru: Restul va fi plătit după ce fiecare vine și ne explică ce a făcut în doi sau trei ani cu obiectivele pe care și le-a propus, care se pot plăti sau pot să genereze întrebări. De principiu, fiecare beneficiar după primirea tranșei de 75% se poate apuca de implementarea planului de afaceri și să încerce să își atingă obiectivele pe care și le-a propus.

Reporter: Sunteți mulțumit de alocările obținute pentru următorii doi ani, pentru perioada de tranziție?

Mihai-Liviu Moraru: În următorii doi ani vom avea acces la 3,2 miliarde euro, adică o treime din alocarea pentru perioada 2021-2027. Alocarea este rezultatul unei consultări, unei negocieri, nu este doar rezultatul unei decizii a unei persoane anume. Alocarea pe care o avem pe submăsura 6.2, de 50 milioane euro, nu o consider suficientă, nici pe departe față de nevoile actuale. Restul să aprecieze cei care cunosc situația din acest domeniu de activitate. Mi-aș fi dorit o alocare mult mai mare pe submăsura 6.2, strict ca business în spațiul rural. Pentru că pe baza ei se pot înființa spălătorii auto, frizerii, cabinete veterinare, cabinete stomatologice, o mică fabrică de textile în mediul rural, adică toate serviciile de care au nevoie cetățenii din mediul rural. Mi-aș dori ca în spațiul rural să fie încurajată partea de meșteșuguri, care bună parte sunt la apus, deoarece nu mai există tineri care să preia de la cei bătrâni vechile meserii tradiționale. Această submăsură 6.2 ar putea fi folosită pentru realizarea unui mic atelier meșteșugăresc. Sunt lucruri care s-ar putea face ușor la nivel național, cu investiții mici, care pot genera plusvaloare.

AFIR – o instituție cu 1600 de semnături digitale

Reporter: AFIR acordă și asistență sau beneficiarii trebuie să apeleze la o firmă de consultanță?

Mihai-Liviu Moraru: AFIR nu oferă consultanță, dar poate oferi îndrumare. Referitor la consultanță, eu consider că la submăsurile forfetare cu un efort minim, un beneficiar interesat poate să genereze de acasă, online, o cerere de finanțare. Mi-am propus ca obiectiv să putem lansa odată cu formele finale ale ghidurilor pe aceste submăsuri și a unor îndrumare în privința pașilor de făcut pentru întocmirea și trimiterea online a cererii de finanțare. Evident cei care

nu au timp sau care consideră că e mai greu sau foarte greu pot să apeleze și la firmele de consultanță. În cazul submăsurilor forfetare, cheltuiela cu consultanța este o sumă eligibilă, dar nu mai mult de 5% din valoarea proiectului. Iar plata consultanței nu ar trebui făcută în totalitate la întocmirea cererii de finanțare, ci ar trebui ca firma respectivă să prezinte beneficiarului șansele pe care le are ca solicitarea respectivă să îi fie aprobată. O firmă corectă de consultanță ar trebui să îi propună beneficiarului ca plata pentru serviciile sale să fie întocmită eșalonat: la întocmirea cererii de finanțare, la semnarea contractului de finanțare și pe întreaga perioadă de implementare a proiectului. De altfel, pentru ca beneficiarii să afle mai ușor dacă au șanse la finanțare, vom elabora și ghiduri sintetice pentru submăsuri, în patru pagini fiecare, care pot fi răsfoite ușor și conțin informațiile esențiale menite să îi ajute pe cei interesați, înainte de a citi ghidul complet.

Reporter: Toate solicitările se depun online?

Mihai-Liviu Moraru: Da, totul este digitalizat, inclusiv semnarea contractului de finanțare. Primul contact fizic între instituția noastră și potențialii beneficiari are loc la vizita pe teren. Suntem una dintre primele instituții unde cred că gradul de digitalizare este de 95%. Acum avem și un parteneriat cu Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS) în privința semnăturii digitale. Avem în jur de 1600 semnături digitale; toată resursa umană a AFIR utilizează semnătura electronică. Depunerea dosarelor se face online, evaluarea, contractarea, achizițiile, plata. Sunt anumite momente în care facem vizite pe teren sau controale, când constatăm că anumite cereri de finanțare nu corespund realității, mai bine zis nu se confirmă. Menționez că în privința neregulilor constatate vorbim de o marjă de sub 5% din numărul total al proiectelor aflate în derulare.

Reporter: Ce doriți pentru perioada 2021-2027?

Mihai-Liviu Moraru: În primul rând să facem o absorbție cât mai aproape de 100%. Acesta cred că este primul obiectiv pe care orice instituție care lucrează cu fonduri europene ar trebui să îl aibă. Dacă ne uităm de-a lungul istoriei existenței AFIR, cu trei perioade de programare în spate, instituția noastră a avut tot timpul o performanță de peste 90% în absorbția banilor europeni. Cum vor fi gândite alocările sau ce vom face, mai e drum lung; sunt discuții care se vor purta. Aș dori proceduri mai ușoare. Am încercat în ultimul an să facem tot posibilul în vederea transparentizării activității instituției, să facilităm accesul la o serie de informații, să venim prompt cu anumite informații și clasificări, am introdus o procedură nouă, mai rapidă, de răspuns în trei zile lucrătoare la anumite petiții și întrebări, care nu au nevoie de anumite interacțiuni în sistem.

Reporter: Vă mulțumim! ■

"Pentru legume vor fi 100 milioane euro pentru investiții în spații protejate și vor fi 50 milioane euro în investiții în unități de depozitare, sortare, procesare. Aici este o alocare distinctă pe baza căreia știm sigur că banii aceștia vor merge pentru ceea ce înseamnă cultură în spații protejate, fiind vorba de un sector sensibil".

ziție pentru următorii doi ani.

Reporter: Care este situația plăților efectuate, la sfârșitul lunii iulie?

Mihai-Liviu Moraru: La acest moment, avem în total peste 7,57 miliarde euro plăți efectuate, din care 3 miliarde lei reprezintă plățile efectuate de AFIR pe primele șapte luni ale anului 2021. Noi avem alt gen de situații, de raportări față de alte instituții ale statului. Noi ne raportăm pentru perioada 16 octombrie 2020- 15 octombrie 2021, adică anul financiar european. Aici ne raportăm noi la obiective, neurmărind anul calendaristic. Raportat la acest mod, volumul plăților pe investiții depășește în acest moment 450 milioane euro, strict pe investiții. Aici mai trebuie specificat ceva, deoarece avem iar o abordare distinctă: targetul nostru se referă strict la componenta europeană, fără bugetul de stat. Cele 450 milioane euro reprezintă strict contribuția Comisiei Europene. Sperăm ca până la 15 octombrie să depășim cu mult peste 600 milioane euro, pentru că acolo este punctul de referință.

Drumurile forestiere și irigațiile, nefinanțate în următorii doi ani, din fondurile europene

Reporter: În ce investiții s-au dus sumele respective?

Mihai-Liviu Moraru: Am putea împărți în trei zone direcțiile principale ale sumelor pe care le alocăm.

INTERVIU

“Frigotehnica, investiția ROCA Investments, va deveni un centru de excelență în frig în Europa Centrală și de Est”

(Interviu cu Miruna Popa, unul dintre cei mai tineri membri ai echipei ROCA Investments și Ionuț Bindea, Investment Manager și Membru Board ROCA)

Reporter: De curând ați finalizat primul exit al unei companii din portofoliul dumneavoastră. Este vorba despre Frigotehnica. Ce înseamnă nivel. Dincolo de aspectele operaționale și financiare, momentul de față este și un punct de inflexiune și începutul unei etape de maturizare pentru ROCA. Frigotehnica este una dintre primele noastre investiții din 2018. Din momentul în care compania s-a alăturat portofoliului nostru am început un amplu proces de restructurare pe mai multe paliere, proces din care am învățat multe lecții pe care, așa cum facem de câte ori găsim o idee bună și aplicabilă, le ducem mai departe în portofoliul nostru și pe care vrem să le folosim și de aici încolo în tot ce facem. Performanța Frigotehnica este ca un “certificat” a filozofiei noastre de investiții, care presupune skin&soul in the game, iar misiunea noastră de a duce business-ul la următorul nivel continuă să fie transpusă și după finalizarea acestui exit.

Miruna Popa: Procesul a fost unul de sell-side clasic, în care am colaborat cu un consultant specializat care, pe lângă consultația financiară, ne-a ajutat să contactăm investitori potriviți. Țin minte primul call pe care l-am avut cu ei, cel de kick-off, în octombrie anul trecut; de atunci am început să pregătim materialele de marketing, să conturăm un business plan pentru companie și să luăm legătura cu potențialii buyeri. A fost o perioadă plină, în care îndeplineam milestone cu milestone, dar nu la fel de intensă ca și ultima etapă, cea de negocieri. Acum că am trecut de semnare și ritmul de lucru s-a mai încetinit ne dăm seama cu câte experiențe și lecții vom rămâne în urma ei. Fiind un proces competitiv, pentru faza finală se calificau mai mulți potențiali cumpărători; ca să îl selecționăm pe cel potrivit am revenit la valorile noastre și l-am ales pe cel care se alinia cel mai bine misiunii Frigotehnica. La final, faptul că la capătul călătoriei s-a aflat un jucător global de nivel și anvergura lui Vinci a impus un standard foarte înalt de transparență, compliance și rigurozitate pe durata întregului proces și a negocierilor.

Reporter: Este pregătită din toate punctele de vedere Frigotehnica pentru a face față cerințelor grupului Vinci Energies?

Miruna Popa: Mai mult decât să fie pregătită, Frigotehnica va începe un capitol nou de dezvoltare ca are ca scop devenirea unui centru de excelență în frig în Europa Centrală și de Est. Deși modelul nostru de business nu se bazează pe exituri – nu suntem

un fond cu o viață determinată și nu avem obligația de a ieși din companii – știm să recunoaștem momentul când nivelul nostru maxim de input ca investitori financiari a fost atins într-o companie. Un jucător strategic, bine ancorat la nivel internațional are toate resursele necesare pentru a susține creșterea spectaculoasă a Frigotehnica și transformarea sa într-un lider regional și european; Vinci Energies, fiind parte din cel mai mare grup de construcții și energie din lume, este cel mai bun partener pentru această nouă etapă din viața companiei.

Creștere estimată a profitului net al Frigotehnica de 320%, în 2021 față de 2017

Reporter: Care este finanțarea pe care Roca Investments a acordat-o către Frigotehnica pentru a o aduce la parametrii optimi înaintea tranzacționării cu grupul Vinci Energies? Pe lângă sumele alocate, în ce a mai constatat intervenția companiei de private equity în desfășurarea activității de la Frigotehnica?

Ionuț Bindea: Cum am menționat anterior, implicarea noastră într-o companie depășește cu mult dimensiunea financiară. În momentul în care o companie se alătură portofoliului ROCA devine partenerul nostru, alături de care lucrăm pentru a îndeplini misiunea comună. În cazul Frigotehnica, intrarea noastră în acționariat a însemnat începutul unei perioade de restructurare și eficientizare pe toate palierele de business.

Pe cel financiar, probabil cea mai importantă reușită este reducerea masivă a nivelului de îndatorare. La momentul intrării ROCA în acționariatul său, grupul Frigotehnica moștenise o supraîndatorare cu 30% mai mare decât cifra de afaceri; în prezent, compania are o poziție financiară stabilă și sănătoasă, este capabilă să se autofinanțeze și și-a rambursat toate datoriile. La nivelul rezultatelor financiare, în timpul perioadei de hold de către ROCA cifra de afaceri a grupului FRG crescut cu peste 60%, de la 19,5 milioane euro în 2017 la 32 milioane euro estimate pentru 2021. În profitul net, creșterea se reflectă cu atât mai impresionant: +320% la 2021 estimat versus 2017.

Pe plan operațional, turnaround-ul a însemnat o creștere a capacității distribuite pe mai multe canale. Am reîmpreșpătat organigrama companiei, am regândit echipa de management și am adus în echipă doi profesioniști pe roluri cheie, cel de CFO și de COO. În 2019 a fost implementat un ERP, acestala fiind un pas important în digitalizarea companiei care a eficientizat semnificativ procesele și fluxurile interne. Mai mult, Frigo-

Una dintre companiile cu activitate intensă în domeniul private-equity este ROCA Investments, parte a Impetum Group, care contribuie la amplificarea potențialului firmelor, sprijinindu-le să își dezvolte strategii de business prin care accelerează creșterea valorii lor pe termen lung. Astfel, ROCA Investments contribuie la dezvoltarea culturii antreprenoriale bazată pe parteneriat și creează valoare în economia românească. Pornită în urmă cu mai bine de 3 ani, ROCA este prezentă în 10 județe ale țării, în 5 mari sectoare de activitate: agrifood, logistică, servicii industriale, producție materiale de construcții, îngrijirea personală. Cele 13 companii din portofoliu (din care două inactive) au generat în 2020 o cifră de afaceri cumulată de 98 milioane EUR, un profit operațional (EBITDA) de 5 milioane EUR și au peste 1000 de angajați. De curând, ROCA Investments a anunțat primul exit, adică intrarea Frigotehnica, lider național și regional pe piața soluțiilor de frig, în grupul VINCI Energies, parte a grupului VINCI, lider mondial în concesii, construcții și energie. Tranzacția va fi analizată de Consiliul Concurenței și va deveni efectivă în momentul obținerii aprobării.

Despre această performanță, dar și despre provocările din domeniul culturii antreprenoriale am realizat următorul interviu cu Ionuț Bindea – Investment Manager și Membru Board ROCA, al cărui proiect de suflet a fost Frigotehnica, un turnaround complex și încununat de un real succes, și cu Miruna Popa, unul dintre cei mai tineri membri ai echipei ROCA Investments și care se ocupă de proiectul privind Artesana, companie pe care o sprijină într-o etapă de scalare pe toate fațetele businessului și de transformare într-un lider de piață.

tehnica și-a îmbunătățit structura de costuri și timpii de răspuns – deși izolat pot părea niște pași mici, împreună adunați ei contribuie la reputația de excelență pe care compania o are astăzi.

Pe plan comercial, o realizare semnificativă este dezvoltarea diviziei de Frig Industrial. Am început procesul prin crearea unui departament special pentru această linie de business și dedicarea unor resurse specializate, care ulterior au adus compania pe harta jucătorilor din această filieră. În perioada care a urmat, Frigotehnica a reușit să își consolideze o poziție de jucător important pe piața de frig industrial și a câștigat proiecte de renume (cum ar fi cel cu CTP Invest sau cu Rewe). În ceea ce privește core business-ul Frigotehnica – Frigul Comercial – compania și-a menținut colaborările cu lanțurile de Key Accounts, la care a adăugat noi clienți.

Creșterea portofoliului actual, o prioritate pentru ROCA Investments

Reporter: Care este cota de piață a companiei Frigotehnica și la cât estimați că va ajunge aceasta după tranzacționarea recentă?

Ionuț Bindea: Estimăm că Frigotehnica acoperă aproximativ 22% din piața de servicii de refrigerare din România. Având în vedere că Vinci Energies nu mai deține alte companii din sectorul de activitate al Frigotehnicii în România, pe termen scurt cota ei de piață va rămâne constantă. În ceea ce privește termenul mediu/lung și direcția în care se va dezvolta Frigotehnica sau dacă aceasta va impacta cota de piață nu putem comenta - planul și strategia de dezvoltare sunt la noul acționar.

Reporter: Ce urmează după acest prim exit? Ce alte companii din portofoliul dumneavoastră ar mai putea îndeplini cerințele necesare pentru a intra rapid în piața internațională în cadrul unor grupuri industriale puternice din Europa sau chiar de la noi din țară?

Ionuț Bindea: Exiturile nu definesc modelul nostru de business. ROCA este un proiect pe termen lung care urmărește dezvoltarea durabilă pe termen lung a fiecărei investiții în parte. Nu avem nicio obligație sau constrângere să facem exituri iar filozofia noastră de investiții nu este construită pe acest pilon; în schimb, strategia noastră este să susținem compania pe termen lung, și toate deciziile pe care le luăm – atât cele de a investi sau nu, cât și cele de management al portofoliului – i se subordonează acesteia. Mai mult, trebuie să avem permanent în vedere că ROCA nu este și nu își propune să fie doar un proiect de private equity. Componenta socială a proiectului și cea educațională o fac să fie mai mult

decât atât, un ecosistem menit să contribuie prin ceea ce face la dezvoltarea culturii antreprenoriale, însănoșirea mediului de business și formarea unei noi generații de manageri.

ROCA este o călătorie pe termen lung pentru antreprenorii și managerii dispuși să-și asume această misiune, iar drumul pe care-l avem de parcurs este la fel de important ca și destinația.

Ce putem spune însă este că planăm ca până la finalul anului să mai încheiem 4 sau 5 tranzacții cu companii mai mari, în medie, decât cele care se află în portofoliul nostru actual. Mărirea ticketului va crește pe măsură, ajungând la peste 5 sau chiar 10 milioane de Euro. Creșterea portofoliului nostru și maturizarea noastră se vor reflecta și în modul în care gestionăm pipeline-ul și investițiile viitoare.

Plusvaloarea, sustenabilitatea și posibilitatea de scalare accelerată – criteriile deciziei investiționale pentru cei de la ROCA Investments

Reporter: În afară de cele cinci sectoare de activitate în care acționază în acest moment Roca Investments - agrifood, logistică, servicii industriale, producție materiale de construcții, îngrijirea personală – în ce alte domenii estimați că ați putea investi pentru accelerarea creșterii pe termen lung a valorii companiilor din țara noastră? Se pot număra printre acestea start-up-urile inovative ce ar aduce o plusvaloare economiei naționale?

Miruna Popa: Ne place să spunem că ROCA este agnostică din punctul de vedere al sectorului de investiții. Cu toate acestea, da, avem câteva care ne plac în mod deosebit și în care avem experiență deja, experiență pe care o putem folosi și în viitoarele tranzacții. Câteva exemple ar fi sectoarele de Industrie, Servicii B2B și Agrifood, domenii pe care le considerăm a fi la temelia oricărei economii solide, dar și strategice în contextul unei dezvoltări durabile. Start-up-urile și zona de tehnologie&IT nu se numără printre ariile noastre de expertiză; credem că toate companiile au o componentă tehnologică și o nevoie de digitalizare, dar noi o căutăm ca element de suport, nu ca domeniu de activitate de bază.

Ionuț Bindea: În orice caz este important de menționat că nu ne propunem să ne limităm la vreun domeniu economic singular – criteriile pe baza cărora luăm decizia de investiție sunt legate de crearea de valoare adăugată pe termen lung, de sustenabilitatea business-ului și de posibili-

tatea de scalare accelerată. Urmărim domeniile de activitate care pot reprezenta oportunități de dezvoltare pe termen lung în atât în contextul economiei naționale, cât și în regiune.

Reporter: Cum alegeți companiile în care doriți să investiți și cărora urmează să le asigurați o dezvoltare economică armonioasă? Care este modul în care operează ROCA într-o companie?

Miruna Popa: Pentru o selecție preliminară avem câteva criterii de bază, majoritatea de natură financiară, probabil cel mai relevant fiind mărirea și maturitatea companiei – ne uităm la companii cu o performanță demonstrată pe piață, care au o cifră de afaceri de peste 3 - 4 milioane euro. După ce bifăm “căsutele obligatorii”, căutăm companii a căror produs se află pe o piață în creștere și cu oportunități de a se dezvolta atât organic, cât și prin consolidare și M&A. Ne adresăm businessurilor cu potențial de creștere accelerată și cu o nevoie de sprijin în acest sens, celor care se află într-un moment de dificultate și care au nevoie de un partener pentru a trece peste acest impas, dar și celor care caută să transfere managementul businessului în mâinile unor executivi performanți. Un alt element pe care îl căutăm în companii este o nevoie de digitalizare, de eficientizare a operațiunilor (un exemplu foarte actual fiind digitalizarea) sau de optimizare a structurii de capital. Proiectele pe care le dezvoltăm în companii au un impact pe termen lung – de exemplu implementarea de ERP sau elaborarea unei structuri de finanțare – și sunt menite să acorde suportul necesar antreprenorilor, astfel încât ei să își poată concentra resursele cât mai eficient pe business. Credem că principalul avantaj al ROCA este know-how-ul și experiența de organizare, schimbare și optimizare a unor structuri – când intrăm în acționariatul unei companii o facem cu scopul de a-i augmenta potențialul deja existent.

Ionuț Bindea: “Fiecare investiție vine cu noi provocări și lecții pe baza cărora ne rafinăm și reinventăm continuu modelul de business, parteneriat și lucru”

Reporter: Ce modele de business sunt fiabile?

Ionuț Bindea: Există două paliere prin care ROCA își aduce aportul: primul este cel financiar, înțeles de toată lumea, în care aportăm capital

(în principiu) într-o companie și acordăm un împrumut. Una din problemele principale ale companiilor din România este cea de capitalizare – o mare parte din ele sunt destul de slab capitalizate, iar din acest motiv nu sunt bancabile. Cu equity-ul adus creștem capitalizarea și depășim problema.

Dar din punctul nostru de vedere nu banii sunt problema, ci doar unul dintre rezultatele problemei. Din acest motiv contribuția noastră esențială este cea cu know-how și experiență, din cele 13 companii pe care le avem la activ în portofoliu am învățat multe lecții, am văzut multe probleme la care am găsit soluții, așa că ne-am construit un bagaj de

*Ionuț Bindea:
"Estimăm că
Frigotehnica
acoperă
aproximativ
22%
din piața de servicii
de refrigerare din
România".*

cunoștințe pe care vrem să îl punem pe masă pentru a susține compania.

În ceea ce privește o categorizare a modului în care acționăm, după întâlniri cu sute de antreprenori și 13 tranzacții încheiate am distins 3 modele fiabile de business:

✓ **Modelul Turnaround** – aici încadrăm proiecte de tipul before and after, în care contribuția noastră este adusă printr-o restructurare financiară și/sau operațională.

✓ **Modulul de Succesiune** – Există multe business-uri antreprenoriale în România în care succesiunea între generații nu este asigurată, iar exit-ul total nu este o soluție viabilă. Soluția propusă de ROCA este de a intra în prima fază acționar minoritar și de a seta un mecanism peste 2-3 ani pentru mărirea participației. Astfel antreprenorul rămâne în companie, cu un pachet ce nu implică responsabilitatea executivă.

✓ **Modelul de Creștere accelerată** – De această categorie aparțin companiile cu o evoluție și un potențial care nu pot fi susținute doar din credite sau resursele proprii. Există o nevoie de a implementa structuri și procese specifice nivelului la care a ajuns, pentru a putea face față noilor provocări cu care se confruntă, iar acesta este modul prin care ROCA își poate aduce aportul.

Nu vrem să ne oprim aici; fiecare investiție vine cu noi provocări și lecții pe baza cărora ne rafinăm și reinventăm continuu modelul de business, parteneriat și lucru.

Reporter: Vă mulțumim. ■

GRANDE GLORIA PRODUCTION:

SUȘINEM RELANSAREA ECONOMICĂ CU PRODUSE ROMÂNEȘTI, DE CALITATE!

România are șansa istorică de a arde etapele și a crește din punct de vedere economic foarte rapid, în contextul absorbției semnificative a fondurilor din PNRR și a creșterii încrederii investitorilor în economie. Grande Gloria Production, unul dintre cei mai importanți producători și distribuitori de produse non food de larg consum din România, susține acest demers cu investiții majore, care vor aduce locuri de muncă și afaceri pe orizontală în economie.

Grande Gloria Production, companie cunoscută mai ales pentru brandul Hygienium, un jucător semnificativ în piața produselor de siguranță sanitară, consideră că intervalul 2021-2022 este unul decisiv pentru business-ul românesc.

„2021 este anul relansării economice și anul în care planurile GGP sunt mai ambițioase ca oricând!”

afirmă Georgiana Mocanu, director executiv al Grande Gloria Production.

„Este un moment important, în care a absorția rapidă a celor peste 29 miliarde de euro ar putea duce la o creștere economică semnificativă. **Investițiile vor fi cheia acestui demers**, iar firmele românești, cu siguranță, vor susține acest proces cu dezvoltarea unor noi facilități, cu fabrici noi, cu locuri de muncă”, mai spune Georgiana Mocanu.

Grande Gloria Production și-a propus investiții de 10 milioane de euro în extinderea liniilor de fabricație și dezvoltarea unor noi produse. Portofoliul complet de produse poate fi descoperit pe www.grandegloria.com.

“După ce, în 2020, am extins investițiile în creșterea capacității de producție pentru gamele de dezinfectanți și servetele umede, pentru acest an ne propusesem lansarea unor noi produse de igienă personală și îngrijire a locuinței. Dacă în aceeași perioadă a anului trecut aveam sub marca Hygienium doar câteva produse de acest tip, acum ne mândrim cu peste 200 de produse noi, din această categorie.”, a declarat Georgiana Mocanu.

Grande Gloria Production a investit, în 2020, peste 4 mil. euro în fabricile sale și într-un centru logistic în București.

În baza performanței și calității produselor, **Hygienium a devenit numărul 1 în România pe categoria dezinfectanților de mâini* și a ajuns să își exporte produsele în peste 25 de țări din Europa și Asia**, printre care Germania, Franța, China, Polonia, Cehia, Belgia, Olanda, Italia și Marea Britanie. Recent, compania Grande Gloria Production a anunțat că **a înregistrat brandul Hygienium și în SUA**. Gama completă de produse Hygienium poate fi vizualizată aici: www.hygienium.com.

Tot în această perioadă, compania și-a extins ofertele de servicii pentru mediul de afaceri. Prin intermediul diviziei Hygienium Business Solutions și a magazinului online www.hygieniumshop.ro, Grande Gloria Production pune la dispoziție tuturor companiilor și instituțiilor din România soluții logistice personalizate de protecție sanitară și curățenie.

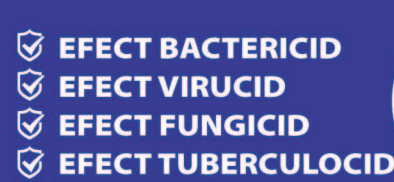

 / Hygienium
www.hygienium.com
www.grandegloria.com

GEL ANTIBACTERIAN
88% ALCOOL
HYGIENIUM - PE MÂINI SIGURE!

*conform Audit Retail Nielsen. Calcul realizat pe baza datelor Nielsen din serviciul de Retail Audit, pentru categoria Hand Sanitizer, volum și valoare vânzări, pentru perioada 2019 - 2020, pentru piața Total România (Copyright © 2021 The Nielsen Company).

FINANTARE

RALUCA ANDREICA, DIRECTORUL GENERAL AL PATRIA CREDIT:

“Peste un milion de producători agricoli mici și foarte mici au nevoie de microfinanțare”

■ “Mall țărănesc” - o variantă viabilă pentru micii producători

Peste un milion de producători agricoli mici și foarte mici au nevoie de microfinanțare ca să se dezvolte, subliniază Raluca Andreica, Directorul General al Patria Credit. Conform acesteia, la nivel guvernamental nu există o politică viabilă, orientată spre dezvoltare și investiții, pentru sectorul agricol de dimensiuni mici și medii. Principalele constrângeri care limitează dezvoltarea rurală includ accesul redus la finanțare, fragmentarea terenurilor, îmbătrânirea populației, lipsa tehnologiei și a competențelor, explică domnia sa.

În acest moment, instituția de microfinanțare și banca sunt prezente în viața a peste 6.000 de fermieri și producători agricoli pe care îi creditează, iar pentru acest an și-a propus ca, prin susținerea Fundației pentru Dezvoltarea Agriculturii, fondată de Carrefour, să sprijine înființarea a șapte structuri asociative de fermieri și diverse programe de dezvoltare pentru aceștia.

Romeo Vasilache, Director Executiv al Fundației pentru Dezvoltarea Agriculturii, a precizat, recent: “Azi suntem prezenți cu diverse Tlimiș și Arad, unde am avut întâlniri preliminare cu opt grupuri de acțiune locală (GAL), peste 25 de fermieri, autorități locale; în nord și nord-est, unde intervenim deja în cinci comunități, și am reușit să implicăm peste 30 de legumicultori; în sud, unde ne-am propus realizarea de structuri asociative cu minimum șapte fermieri și suntem prezenți

Raluca Andreica, directorul general al Patria Credit IFN: „2020 a fost un an bun deopotrivă pentru legumicultură și pentru finanțarea producătorilor locali. Legumicultorii au dus-o, paradoxal, mai bine ca urmare a pandemiei, deoarece au avut piață de desfacere pe fondul reducerii consumului din importuri. Iar noi am înregistrat creșteri de portofoliu și de vânzări (de la un portofoliu de 16,6 milioane de euro la sfârșitul lui 2019 la 21,2 milioane de euro la sfârșitul anului 2020). Conform rezultatelor preliminare, în curs de auditare, profitul net a crescut cu 33% față de anul anterior, de la 841.000 de euro la 1,12 milioane de euro. Iar numărul creditelor pentru care s-au depus cereri de amânare la plata ratelor în baza OUG 37 a fost foarte mic: am înregistrat doar 74 de credite cu rate amânate și doar 15 restante”.

deja în județele Olt, Ialomița și Dâmbovița. În general, sunt diferențe mari între fermieri, atât în ceea ce privește suprafețele cultivate, cât și înțelegerea conceptului sau disponibilitatea de a se asocia, reținerile fiind puse pe seama faptului că orice demers ar necesita prea mult timp și efort din partea lor”.

Pe fondul pandemiei, încrederea românilor în femele mici pentru procurarea alimentelor este mai mare decât în retaileri, industrie și autorități. Mall Țărănesc, inițiativă susținută de Patria Credit și Patria Bank de patru ani consecutiv, a devenit o platformă de distribuție pentru mai bine de 1.300 de afaceri mici care își valorifică producția.

Clientul tipic Patria Credit IFN este legumicultor, locuiește în mediul rural din Muntenia și ia credit între 5.000 și 25.000 de euro, pe care îi alocă pentru investiții. Cultivă pe o suprafață mică, de sub 50 ha, și are o cifră anuală de afaceri de sub 40.000 de euro. De cele mai multe ori, este la prima relație cu instituția financiară, pentru că nu are documente contabile, garanții sau acces la creditul bancar clasic. 67% dintre clienți provin din Muntenia, 23% din Moldova, 9% din Ardeal și doar 1% din Dobrogea. 90% dintre clienți sunt producători agricoli individuali și 5% sunt încorporați (au o companie – PFA, IL, SRL), în timp ce 10% sunt microîntreprinderi. Dintre producătorii agricoli care au apelat la credite anul trecut, mai bine de jumătate (56%) cultivă legume. Producătorii de cereale (21%) sunt pe locul al doilea, iar următorii ca pondere sunt crescătorii de animale (18%). 3% dintre clienți dețin ferme mixte și 2% se ocupă de pomicultură sau alte tipuri de fructe. Opt din zece clienți ai Patria Credit IFN alocă banii împrumutați pentru investiții, 9% dintre ei îi folosesc drept capital de lucru, iar 11%, pentru ambele destinații. În 2020, cei mai mulți dintre clienții Patria Credit IFN – aproape jumătate (43%) – au accesat credite cu valori cuprinse între 5.000 și 15.000 de euro, aproape o cincime (17%) au avut credite de sub 5.000 de euro, 20% dintre ei au avut nevoie de sume cuprinse între 15.000 și 25.000 de euro, iar alți 20% au accesat credite de peste 25.000 de euro. ■

achiziționează produse”.

Coșul săptămânal conține produse românești proaspete direct de la producători autentici, de la legume, lactate, carne, ouă, fructe, până la preparate alimentare diverse sau conserve. În urma unui sondaj realizat în cadrul comunității de producători care vând pe www.malltaranesc.ro, a rezultat că peste 42% dintre ei au simțit că internetul i-a ajutat să susțină numărul de comenzi pe perioada pandemiei, peste 80% dintre ei considerând că o prezență pe internet i-ar ajuta în continuare să-și facă produsele cunoscute.

Patria Credit susține fermierii din România și prin Fundația Patria, ce derulează trei proiecte importante:

- ✓ Crescătoria de afaceri, care popularizează practici agricole, know how și digitalizare;
- ✓ Fermier pentru fermier – care facilitează mentoratul noii generații de fermieri prin susținere de către fermierii care au afaceri deja mature; și
- ✓ Voluntariat rural, prin care își

propune să crească gradul de conștientizare cu privire la importanța susținerii reciproce în comunitățile rurale și strângerea legăturilor dintre rural și urban.

În acest an, instituția de microcredite își propune să continue procesul de digitalizare extern (după ce în 2020 a fost dezvoltată plata online, cu cardul, a creditelor, dar și procesul semi-online de solicitare a creditelor) și intern, să-și extindă geografic activitatea, precum și să se implice activ împreună cu mediul ONG și parteneri de profil în crearea de noi modele de creditare și în promovarea de bune practici în agricultura de bază. Agricultură și dezvoltarea rurală ar putea fi impulsionate și anul acesta prin continuarea demersurilor de reducere a „distanței” dintre producători și consumatori, prin lansarea de platforme noi și inedite de vânzare a produselor și prin deschiderea de noi canale de distribuție către marii retaileri, afirmă reprezentanții Patria Credit IFN. ■

Creditul EASI

Patria Credit ofera credite de 120.000 lei, fără avans și fără garanții, prin intermediul Programului pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială (Employment and Social Innovation - EaSI).

Inițiativa vine în ajutorul micilor întreprinzători din zonele rurale cu activități derulate în domeniul agricol sau non-agricol, indiferent de forma de organizare stabilită (de exemplu: producători agricoli, PFA, IL, IF, SRL etc.). Beneficiul acestui produs este reprezentat, în principal, de lipsa garanțiilor solicitate în mod obișnuit pentru acoperirea sumei împrumutate, aceasta fiind acoperită în proporție de 90% de garanția europeană, până la finalul anului 2021, ulterior aceasta fiind de 80%.

De acest credit pot beneficia afacerile din aproape toate

domeniile (comerț, producție, transport, agricultură etc.), indiferent de forma de organizare: SRL, SA, PFA, IL, IF cu maxim nouă angajați, care au minim 12 luni de activitate/experiență demonstrată. De asemenea, creditul vizează și orice producător agricol persoană juridică, persoană fizică autorizată, societăți agricole, producător agricol individual, asociații familiale, întreprinderi familiale, întreprinderi individuale sau alte forme de organizare cu maxim 9 angajați, care au minim 12 luni de activitate/experiență demonstrată.

Valoarea creditului este dimensionată la nivelul afacerii, iar perioada de rambursare este flexibilă și stabilită în funcție de ritmul afacerii, în rate egale, sezoniere sau personalizate. ■

Creditul agricol Roditor

Creditul Roditor este destinat producătorilor agricoli din mediul rural - legumicultură, pomicultură, apicultură, zootehnie, cereale în sumă de până la 60.000 lei, fără garanții reale și pentru nevoi diverse - investiții, capital de lucru și mixt.

Cu banii obținuți pot fi făcute plăți pentru lucrări agricole, semințe, îngrășăminte, fertilizatori, motorină, material pentru construcție solar, animale de reproducție, pentru lapte sau îngrășat, echipamente și utilaje, chiar și teren agricol.

Acest tip de împrumut nu presupune avans în cazul creditelor de investiții și nici garanții.

Termenul de rambursare a creditului este, în cazul inve-

stițiilor, de maxim 60 de luni și în cazul activității mixte - de maxim 48 de luni. Capitalul de lucru este de maxim 24 de luni.

Creditul agricol Roditor este destinat tuturor întreprinzătorilor (producătorilor agricoli, afaceri nonagricole): producători agricoli individuali, persoane juridice, societăți agricole, persoane fizice autorizate, asociații familiale, întreprinderi familiale, întreprinderi individuale sau alte forme de organizare.

Este o linie de business dedicată finanțării agriculturii și acordării de credite pentru micro ferme (legumicultură, zootehnie, pomicultură, apicultură și alte activități agricole). ■

PATRIA CREDIT

FINANȚĂM AFACERILE RURALE

și susținem creșterea comunităților locale

► Credite agricole și pentru afaceri mici, fără garanții: până la **120.000 de lei**, prin creditul EaSI garantat de Uniunea Europeană

► Consultanță și suport non-financiar prin

www.patriacredit.ro

AUTORITATI LOCALE

“Resursele dedicate start-upurilor din mediul rural ar trebui să fie direcționate prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală”

(Interviu cu Alexandru Potor, Președintele Federației Naționale a Grupurilor de Acțiune Locală din România - FNGAL)

● 247 milioane euro - absorbiți până acum în cele 8740 de proiecte derulate de grupurile de acțiune locală ● Finanțare de 5 milioane euro pentru sprijinirea elaborării strategiilor de dezvoltare locală ● FNGAL a solicitat 400 milioane euro din PNRR, MIPE i-a aprobat zero euro

Reporter: Care este situația privind proiectele gestionate de Federația Națională a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL) pentru perioada 2014-2020?

Alexandru Potor: Suntem în faza de finalizare a implementării strategiilor de dezvoltare locală. Practic, lucrurile s-au mișcat în această perioadă. Avem 239 de Grupuri de Acțiune Locală (GAL) la nivel național care au generat 8740 de cereri de finanțare, ceea ce înseamnă 8740 de proiecte. Alocarea inițială a fost de 452 milioane euro și, până acum, au fost efectuate plăți de 274 milioane euro, adică o absorbție de 60,67% din suma alocată, dar contractarea depășește 90%. Termenul final de plată este 31 decembrie 2023 și ne așteptăm să absorbim întreaga sumă care ne-a fost alocată.

Reporter: Cum vi se par sumele alocate pentru perioada de tranziție, adică pentru următorii doi ani?

Alexandru Potor: Este o discuție foarte intensă deoarece fiecare încearcă să facă lobby pentru instituțiile sau organizațiile pe care le reprezintă. Noi considerăm că sumele sunt mici pentru start-up-uri, dar și pentru GAL-uri. Noi am primit în perioada de tranziție doar 150 milioane euro pentru toate cele 239 de GAL-uri, ceea ce este foarte puțin având în vedere nevoile de resurse financiare la nivel local. E o discuție destul de delicată. Așteptăm să vedem ce se întâmplă pe viitorul PNS (n.red. - Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală), al cărui prim draft va fi trimis Comisiei Europene până la 31 decembrie 2021. Acolo se va discuta și despre modul în care vor fi alocate resursele financiare pe diverse măsuri. Suntem atenți la ce se va întâmpla. Ceea ce se putea discuta pe tranziție, s-a discutat, s-a finalizat, nu se mai poate întoarce nicio decizie, pentru că deja s-a transmis către Comisie varianta de modificare a PNDR cu includerea sumelor din perioada de tranziție. De aceea, așteptăm cu mare încredere să vedem ce se întâmplă în viitorul PNS și acolo, în mod sigur, pentru GAL-uri vom solicita o resursă financiară conformă necesităților actuale. Noi am avut o alocare de 7% din PNDR pilonul II pentru perioada de programare 2014-2020 și acum așteptăm să depășim 10% pentru perioada 2023-2027.

Reporter: GAL-urile vor putea să acceseze fonduri din Planul Național de Redresare și Reziliență?

Alexandru Potor: Din păcate, noi am transmis o fișă de reformă în

PNRR dedicată GAL-urilor, care se regăsea în primele două drafturi, dar ulterior, când s-a pus problema reducerii numărului de proiecte, a supracontractării și a încadrării stricte în alocarea de 29,2 miliarde euro, au fost făcute reduceri pe liniile de finanțare și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a decis să renunțe la linia dedicată nouă.

Portofoliu matur de proiecte, în luna mai 2022

Reporter: Care era necesarul de finanțare pe linia de reformă solicitată de GAL-uri în PNRR?

Alexandru Potor: 400 milioane euro, care urmau să finanțeze cinci direcții majore: investiții în infrastructura de mediu, investiții în infrastructura socială, digitalizarea autorităților publice și agenților economici, și o linie care era dedicată legăturilor dintre mediul rural și mediul urban – pentru că aici am identificat o problemă foarte mare, adică existența unei separații între programele dedicate celor două medii. Era vorba despre niște subcapitole foarte generoase și ofertante ale acestei linii de finanțare care puteau fi implementate de GAL-uri. Din păcate nu a fost reținută în PNRR, deoarece Comisia Europeană a obiectat și a spus că nu ar vrea să fie vorba despre finanțări redundante pentru că acțiunile respective ar putea să fie finanțate din programele operaționale sau din viitorul PNS pentru perioada 2021-2027. Dar eu am văzut că în PNRR sunt finanțate și alte obiective de intervenții care își găsesc corespondent în finanțările din programele operaționale actuale și, de aceea, mi s-a părut un pic bizară abordarea Comisiei, care pentru unii e mუმă, iar pentru alții e ciumă.

Reporter: Pentru perioada următoare, ați pregătit un set de proiecte care vor putea fi transmise imediat ce vor fi date drumul la apeluri pe diferite măsuri și submăsuri? Aveți pregătit un portofoliu de proiecte și care este valoarea lui?

Alexandru Potor: Fiecare grup de acțiune locală își face deja analiza în teritoriul propriu, o preferezabilitate. Noi avem proiecte pregătite instituțional, nu doar la nivel formal pentru fiecare, fiind o linie de finanțare de 5 milioane euro care va fi pusă la lucru în perioada de tranziție pentru sprijin pregătitor pentru elaborarea viitoarelor strategii de dezvoltare locală. Noi așteptăm să punem acest

sprijin oficial la treabă, începând cu următoarele luni – maximum 6 luni -, iar GAL-urile deja își pregătesc portofoliile de proiecte în cadrul viitoarelor strategii în conformitate cu ceea ce va urma în implementarea acestei linii de sprijin pregătitor. Rezultatul final al implementării acestei linii va fi chiar punerea pe masa Ministerului Agriculturii a unui portofoliu complet de proiecte, sistematic, adică nu vor fi zone în care nu vor exista proiecte și, prin urmare sper că până la finalul lunii mai 2022 să precizăm clar potofoliul matur de proiecte care pot fi finanțate și implementate la nivelul grupurilor de acțiune locală. Ar fi cel mai rapid și poate cel mai științific mod de abordare a dezvoltării locale pe niște criterii sistematice, fără să existe pete albe sau zone care nu pot fi acoperite.

Reporter: Cu alte cuvinte, abia în luna mai a anului viitor vom ști exact nevoia de finanțare totală pentru GAL-uri pentru perioada 2021-2027?

Alexandru Potor: Nu. În luna mai vom ști liniile de finanțare, tipurile de proiecte, numărul de beneficiari și vom fi foarte mult avansați. În momentul de față fiecare grup de acțiune locală știe ce nevoie de finanțare e în teritoriu. Acum, ca să fim cinstiți, sky is the limit. Dacă avem la dispoziție 2 miliarde euro, vă garantez că avem beneficiari pentru 2 miliarde euro, adică nevoia de finanțare este atât de mare și diversitatea proiectelor pe care le abordăm este atât de extinsă încât vă garantez că avem clienți pentru orice resursă financiară pe care le-o punem la dispoziție. Bani nu prea avem – asta e partea proastă, dar nevoie de finanțare există. La niv celor 239 GAL-uri lucrează aproape 1000 de experți, care asta fac în fiecare zi: bat teritoriul în lung și în lat, analizează situația, discută cu beneficiarii, primesc proiecte, analizează proiecte, le selectează, le trimit spre finanțare și așa mai departe. Potențialul de lucru al FNGAL e o armată care poate asigura distribuirea foarte rapidă a banilor în teritoriu, la firul ierbii, lucru care este cel mai important. Nu există un organism în România care să aibă atâtia oameni în teritoriu, cu birouri, cu autoturisme, cu infrastructura necesară, cu logistica și cu cunoașterea – deja de 10 ani – teritoriului unde își desfășoară activitatea.

Fiecare loc din România a fost călcat, discutat zilnic; e o structură care s-a menținut perenă. Nimeni nu a reușit, așa cum am făcut noi, FNGAL să menținem legătura cu toate cele 239 de GAL-uri pentru a menține vie această rețea.

Rolul FNGAL în perioada 2021-2027

Reporter: În aceste condiții, FNGAL ar putea juca un rol mai important în următoarea perioadă de finanțare?

Alexandru Potor: Federația a apărut din două motive. Unu: pentru că GAL-urile au simțit nevoia să aibă o voce unică – nu neapărat în sensul de a petiționa, ci a fi un filtru al problemelor. Pentru o autoritate publică este foarte nociv să primească aceeași întrebare de zece ori din partea a o mie de beneficiari, sub diferite forme, fără ca ea să fie înțeleasă. Poate multe dintre dilemele beneficiarilor de proiecte sunt rezolvate în acest moment chiar la nivelul FNGAL, pentru că noi împărtășim experiența comună pe care o avem și evităm greșelile făcute în trecut. Ne coordonăm unii cu alții. Practic, în loc să trimiți către o autoritate de management sau o agenție de plăți 1000 de întrebări pe aceeași temă, le reglementăm intern la nivelul Federației și le trimitem centralizat, ceea ce este un mare beneficiu pentru autoritatea publică. În acest fel se uniformizează practica, se economisește resursa umană la nivelul Ministerului Agriculturii, la nivelul agenției de plăți, la nivelul autorității de management. Acesta este unul dintre rolurile primordiale ale FNGAL și o facem cu voluntar, deoarece nu suntem susținuți de vreo resursă financiară a ministerului, ci suntem complet autotonomi, o organizație privată. O facem pentru că vrem să susținem dezvoltarea și implementarea corectă a strategiilor. FNGAL ajută și Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale să nu evolueze într-un mediu haotic. Am menționat că noi am depus peste 8000 de proiecte. Păi ce ar însemna ca la 8000 de proiecte să ai 1000 de spețe similare puse sub unghiuri diferite și ministerul sau AFIR să dea pentru aceeași problemă ră-

spunsuri contrare. La un asemenea volum de muncă poate interveni eroarea omenească, pentru că nimeni nu este perfect. Tocmai pentru acest lucru FNGAL funcționează ca un filtru, un paravan, care a preluat multe dintre probleme, le-a domesticit, le-a

"Federația a apărut din două motive. Unu: pentru că GAL-urile au simțit nevoia să aibă o voce unică – nu neapărat în sensul de a petiționa, ci a fi un filtru al problemelor. Pentru o autoritate publică este foarte nociv să primească aceeași întrebare de zece ori din partea a o mie de beneficiari, sub diferite forme, fără ca ea să fie înțeleasă. Poate multe dintre dilemele beneficiarilor de proiecte sunt rezolvate în acest moment chiar la nivelul FNGAL, pentru că noi împărtășim experiența comună pe care o avem și evităm greșelile făcute în trecut!"

explicat și ulterior variantele care trebuia să fie cu adevărat clarificate cu autoritatea de management sau agenția de plăți au ajuns la acestea.

„Fără crearea unui ecosistem economic în mediul rural, atât agricol, cât și nonagricol, nu o să avem o dezvoltare sănătoasă”

Reporter: Care este relația dumneavoastră cu mediul privat de afaceri? Aveți antreprenori tineri din

mediul care vin la dumneavoastră cu anumite proiecte și vă solicită sprijinul pentru a accesa finanțările din fondurile europene?

Alexandru Potor: Fiecare GAL oferă consultare pe măsurile dedicate start-upurilor din mediul rural și pe măsurile dedicate tinerilor fermieri. Noi chiar ne mândrim că măsura echivalent 6.1 privind instalarea tinerilor fermieri, care a fost preluată din GAL, a fost cea mai bine distribuită la nivel național prin intermediul GAL-urilor, pentru că măsura clasică – derulată direct de Ministerul Agriculturii și AFIR – a condus la niște acumulări, la niște concentrări – câteodată nefirești – de proiecte în anumite zone sau în anumite județe. Și aici nu aș vrea să greșim; poate că unii au fost mai fășneți, mai orientați consultații din zonele respective. Lucrul acesta nu s-a întâmplat la nivelul GAL-urilor pentru că resursele au fost alocate teritorial, la nivelul acestor grupuri. Vărnd-nevrând, dacă fiecare GAL și-a pus în strategia proprie o măsură dedicată tinerilor fermieri, banii s-au dus în teritoriul acela, nu au tendința să se acumuleze în câteva județe, iar în altele să rămână lipsă de finanțare. Din perspectiva asta vom continua să sprijinim tinerii fermieri. Resursele dedicate start-upurilor din mediul rural ar trebui să fie direcționate prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală. E o măsură care, din punctul meu de vedere ar putea să asigure o distribuție echitabilă și echilibrată la nivel național a acestor resurse pentru start-up-uri. Tinerii din

STIRI

Creative Start – un proiect pentru dezvoltarea industriilor creative în regiunea Nord-Vest

74 de start-up-uri au fost înființate în domeniul industriilor creative, au fost create 164 noi locuri de muncă și s-au pus bazele unui hub al cărui principal obiectiv îl reprezintă sprijinirea persoanelor care doresc să demareze o activitate pe cont propriu, prin proiectul Creative Start derulat din fonduri europene – pe Programul Operațional Capital Uman - de Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România în parteneriat cu Blocul Național Sindical.

Obiectivul general al proiectului a fost încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin susținerea înființării de întreprinderi în industriile creative în zona urbană din regiunea Nord-Vest.

Bugetul total al proiectului a fost de 18.310.308,88 lei, și a fost implementat timp de 39 de luni.

În cursa pentru obținerea finanțării s-au înscris peste 600 de persoane care au efectuat cursuri de formare antreprenorială, 145 dintre acestea întocmind și depunând planurile de afaceri. În urma analizării dosarelor, 74 dintre acestea au beneficiat de acces la finanțare nerambursabilă de maximum 160.000lei.

“Mă declar fericit și mulțumit de modul în care a evoluat business-ul meu în această perioadă și de modul în care am reușit să gestionez eficient finanțarea primită. Sunt convins, că de la an la an, acest business va evolua și se va extinde constant. Sunt recunoscător pentru această oportunitate de finanțare și recunoscător întregii echipe care s-a ocupat de gestionarea întregului proiect”, a declarat Alexandru Stanciu Alexandru, unul dintre antreprenorii sprijiniți prin acest proiect.

“În tot acest timp am învățat mult despre ce înseamnă antreprenoriatul, care sunt provocările acestui domeniu, am simțit ce înseamnă să te bucuri de reușită și, în același timp, ce înseamnă nesiguranța pentru ziua de mâine, deși startul a fost mult sprijinit prin fondurile din proiect. Am aflat cum e să muncești, întâi de toate, ca să poți să plătești oamenii care lucrează pentru afacerea ta. Am simțit că rigorile proiectului m-au protejat în multe puncte fragile în care din lipsă de informații legate de (resurse umane, legislația muncii, contabilitate, domeniu juridic) aș fi putut să intru foarte ușor în eroare. A fost și continuă să fie o experiență extrem de interesantă și multumesc tuturor celor care au fost implicați în acest proces, indiferent dacă am avut contact direct cu aceștia sau nu”, a precizat Teodora Căținaș.

În urma implementării proiectului, au fost atinse următoarele rezultate:

- 677 persoane au fost instruite în cadrul cursurilor de formare profesională participând la cursuri în care au învățat despre gestionarea activității antreprenoriale, cercetarea pieței, a mediului de marketing și elaborarea strategiei de marketing sau accesarea surselor de finanțare pentru afaceri;
- 609 persoane au fost certificate în domeniul competențelor antreprenoriale;
- au fost depuse 144 de planuri de afaceri din cadrul concursului de planuri de afaceri;
- au fost înființate 74 de IMM-uri care, în prezent, sunt încă active;
- au fost create 164 de locuri de muncă;
- 70% din firme au fost înființate de un antreprenor aflat în grupa de vârstă 31 – 50 ani. ■

Bani europeni pentru modernizarea Portului Constanța

Compania Națională Administrația Porturilor Maritime SA Constanța a finalizat proiectul de investiții „Implementarea unei dane specializate într-o zonă cu adâncimi mari - Dana 80”, început în anul 2018.

Proiectul a fost realizat prin execuția a două obiective:

- Obiectivul 1 – Modernizarea Danei 80 prin instalarea de noi echipamente pentru dană (amortizori, bolarzi), adecvate primirii de nave de cereale mari;
- Obiectivul 2 – Modificarea LFI Agigea Nord prin construirea unei linii CF la Dana 80.

Valoarea finală a lucrărilor de execuție este de 14.216.109 lei (fără TVA), valoare care conține și organizarea de șantere. Recepția la terminarea lucrărilor a avut loc în urmă cu o săptămână, în 24 august 2021, durata de garanție fiind de 60 de luni.

Durata de garanție a lucrărilor este de 60 luni.

Prin alocarea Danei 80 pentru alte activități, se eficientizează utilizarea daneilor de mare adâncime existente în Portul

Constanța.

Realizarea racordului CF va conduce la suplimentarea traficului feroviar și prin aceasta la eficientizarea sistemului feroviar din sectorul fluvio-maritim al portului și a celui din țară. Obiectivul principal urmărit de CN APM SA Constanța este creșterea traficului portuar prin dezvoltarea infrastructurii, astfel, odată cu finalizarea acestei investiții va crește atractivitatea portului Constanța în comparație cu celelalte porturi din bazinul Mării Negre.

Proiectul „Implementarea unei dane specializate într-o zonă cu adâncimi mari - Dana 80” a fost cofinanțat de Uniunea Europeană prin Programul Operațional Infrastructură Mare POIM 2014-2020, Axa Prioritară 1 - Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T și a transportului cu metroul - Obiectivul Specific 1.3 Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor situate pe rețeaua TEN-T centrală.

Valoarea contractului de finanțare este de 25.778.122 lei (cu TVA), din care: 85% rata de finanțare UE și 15% contribuție de la bugetul de stat. ■

Promovare turistică, prin intermediul fondurilor europene

Nouă grupuri de acțiune locală din județul Iași și-au unit forțele pentru a aduce în mediul rural cea mai mare investiție privată de biciclete și ATV-uri prin intermediul programului LEADER din cadrul PNDR 2014-2020.

Grupul de Acțiune Locală (GAL) „Colinele Iașilor” – în calitate de coordonator, în parteneriat cu GAL-urile Stejarii Argintii, Valea Prutului, Regiunea Rediu – Prăjeni, Ștefan cel Mare, „Dealurile Bohotinului”, Micro-regiunea Belcești-Focuri, Siret-Moldova și „Codrii Pașcanilor” au demarat un proiect privind stimularea turismului prin identificarea și valorificarea obiectivelor locale, utilizând metode

inovative și interactive.

Prin proiectul respectiv, comunitățile locale vor fi stimulate în identificarea și valorificarea resurselor turistice, va fi realizată o aplicație software interactivă cu elemente QR care va centraliza informații privind obiectivele turistice identificate, harta interactivă și trasee turistice, va fi întocmit în format digital cu elemente QR un ghid turistic inovativ, adaptat persoanelor cu deficiențe de vedere și auz și va fi promovat potențialul turistic al zonei prin organizarea de tururi demonstrative și festivaluri locale.

Tot prin acest proiect, vor fi achiziționate 199 de biciclete mountain bike, 21

de biciclete mountain bike electrice, 5 suporturi pentru biciclete, 46 de ATV-uri, un proiect video, o scenă mobilă, patru corturi pentru organizarea de evenimente și trei aparate foto.

Nu este primul proiect de cooperare între GAL-uri în care sunt angrenate mai multe comunități. Mai avem în derulare un proiect transfrontalier în care sunt prinse 13 grupuri de acțiune locală din zona noastră și din Republica Moldova prin care încercăm să valorificăm istoria răzeșilor, tradițiile populare și portul popular. În afara acestor proiecte, am realizat mai multe investiții din fondurile europene pentru centrele sociale din mediul rural și pentru modernizarea infra-

structurii sociale existente în anumite zone, a declarat, pentru ziarul BURSA, Maria Hudema, vicepreședinte pentru regiunea Moldova al Federației Naționale a Grupurilor de Acțiune Locală (FNGAL).

Valoarea totală a proiectului în care sunt implicate cele nouă GAL-uri menționate mai sus este de 1.034.563 euro, iar finalizarea lui este prevăzută la finalul lunii ianuarie 2023.

Menționăm că, în Planul Național de Redresare și Reziliență, există un capitol dedicat turismului și culturii care se referă exact la finanțarea acestui tip de proiecte și pentru care este prevăzută o alocare totală de 200 milioane euro. ■

Proiectul #Antreprenorium, la final

53 de firme cu 144 locuri de munca, ocupate de persoane cu domiciliul în regiunea Sud Muntenia au fost înființate prin intermediul proiectului #Antreprenorium, anunță Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii la finalizarea programului realizat de Asociația „Centrul de Consultanță și Management al Proiectelor” EUROPROJECT în parteneriat cu Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

Proiectul #Antreprenorium a fost finanțat în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, apelul România Start Up Plus și a avut drept obiectiv încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin susținerea înființării de întreprinderi cu profil non-agricol în zona urbană din regiunea Sud a României.

Grupul țintă a fost format din 464 de persoane, dintre care 255 femei, cu domiciliul sau reședința în mediul urban sau rural, care au beneficiat de formare antreprenorială privind cadrul general în care

activează afacerea, marketing-ul afacerii, finanțarea afacerii, managementul resurselor umane, fundamentarea și elaborarea unui plan de afaceri.

În urma concursului de planuri de afaceri desfășurat în cadrul proiectului au fost selectate 53 de planuri de afaceri care au primit finanțare de maximum 160.000 lei. Astfel, prin proiectul #Antreprenorium, 53 de firme au beneficiat de capital de start-up, iar noi oameni de afaceri au participat la stagii de practică în întreprinderi reale în scopul dobândirii de abilități practice în domeniul în care vor demara noua afacere, au beneficiat de consiliere, consultanță, mentorat în scopul consolidării și punerii în aplicare a planului de afaceri și au fost sprijiniți în vederea înființării afacerilor. Funcționarea și dezvoltarea afacerilor finanțate a fost monitorizată permanent pentru a minimiza riscul de eșec al acestora, precum și pentru a asigura dezvoltarea afacerilor, nu doar supraviețuirea lor pe piață. ■

AFIR: 80% - rata absorbției pentru perioada 2014-2020

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) a efectuat pe primele șapte luni ale anului 2021 plăți în valoare de 7,56 miliarde de euro, ceea ce reprezintă un grad de absorbție a fondurilor europene de 80%, conform situației postată pe site-ul instituției publice. Menționăm că valoarea plăților efectuate în conturile beneficiarilor Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (PNDR 2020) este aferentă atât proiectelor de investiții, cât și plăților directe pentru agromediu și climă. Cu toate că exercițiul financiar 2014-2020 s-a încheiat și ne aflăm în perioada de tranziție dintre programe, AFIR mai are la dispoziție 2 ani (regula n+3) pentru a atrage integral alocarea financiară pusă la dispoziție, ultima plată putând fi făcută până la 31 decembrie 2023.

Cele mai multe proiecte finanțate de AFIR au fost cele realizate pentru dezvoltarea fermelor mici. 28.515 fermieri au contractat fonduri de peste 244 milioane de euro, prin submăsura 6.3, iar 11.858 de tineri fermieri au contractat fonduri în valoare de 456,6 milioane de euro.

Prin submăsurile 4.1 și 4.1a, AFIR a finanțat 2490 de investiții în exploatații agricole și pomicole, valoarea contractelor de finanțare încheiate cu fermierii fiind de peste 1,3 miliarde de euro. Totodată, Agenția a încheiat cu antreprenorii din mediul rural 3097 contracte de finanțare pentru investiții non-agricole prin

submăsurile 6.2 și 6.4. Valoarea fondurilor acordate sectorului non-agricol este se ridică la 278 milioane de euro, finanțare esențială pentru anumite categorii de meșteșugari, dar și pentru cei care își suplimentează veniturile insuficiente din ramura agricolă. Pentru procesarea produselor agricole și pomicole au fost contractate 700 proiecte de modernizare și dezvoltare a unităților de procesare, prin submăsurile 4.2, 4.2a și schemele GBER și de minimis aferente, valoarea finanțărilor nerambursabile fiind de aproximativ 475 milioane de euro. Astfel, procesatorii finanțați prin PNDR 2020 au reușit să facă pasul de la producția de materie primă la produse procesate, adăugând plus valoare muncii lor.

De asemenea, pentru investiții în dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole, silvice și de irigații, AFIR a finanțat 848 de proiecte, în valoare de peste 684 milioane de euro. În plus, AFIR a sprijinit financiar și 2128 de investiții de utilitate publică prin submăsurile 7.2 și 7.6, cu fonduri nerambursabile în valoare de 1,43 miliarde de euro, fonduri europene extrem de necesare pentru tot ce înseamnă infrastructură de apă, apă uzată, drumuri, cât și infrastructură educațională, socială și de patrimoniu din mediul rural. Precizăm că valorile respective includ și investițiile finanțate de AFIR, prin PNDR 2020, în arealul ITI – Delta Dunării. ■

Investițiile în exploatațiile agricole – cea mai accesată submăsură de către fermieri

Una dintre cele mai accesate submăsuri de către fermierii din țara noastră este 4.1 „Investiții în exploatații agricole”, ramură care beneficiază de cea mai mare alocare, în valoare totală de 760 milioane euro. Prin aceste fonduri sunt sprijinite creșterea competitivității exploatațiilor agricole prin dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și modernizarea fermelor (în special cele de dimensiuni medii și asocieri de ferme mici și medii) și îmbunătățirea calității activelor fixe. Printre cheltuielile eligibile

se numără construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor destinate condiționării și procesării din cadrul fermei, destinate activității productive, amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, inclusiv distribuitoare automate pentru comercializare produse agricole condiționate și/ sau ambalate și/ sau procesate, prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole/sau ale membrilor cooperatori în cazul solicitanților cooperative agricole/grupuri de producători și cheltuieli de marketing.

8,98 milioane euro pentru integrarea tinerilor pe piața muncii

Agentele județene pentru ocuparea forței de muncă (AJOFM) din Iași, Hunedoara și Bacău vor susține peste 2500 de tineri cu vârste între 16 și 29 de ani, care nu au reușit să se integreze pe piața muncii din diverse motive (lipsa oportunităților de ocupare, lipsa competențelor cerute etc.) și care nu sunt cuprinși în programe de educație sau formare, să intre pe piața muncii. Cele trei proiecte câștigate au o valoare totală de aproximativ 8,98 milioane de euro, sunt finanțate prin Programul Operațional Capital Uman (POCU), și vizează atragerea tinerilor către Serviciul Public de Ocupare (SPO) și includerea lor în programele de formare profesională, evaluarea competențelor, acordarea de sprijin pentru angajare sau pentru înființarea și finanțarea propriilor afaceri.

AJOFM Hunedoara, în parteneriat cu AJOFM Bihor și cu două companii private vor implementa la nivelul regiunilor Vest și Nord-Vest proiectul SICONET – Servicii Integrate, Calificare și Ocupare pentru Tinerii NEETs, prin care vor asi-

gura măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă pentru 1051 tineri NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 29 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare. Din cei 1051 tineri identificați pentru a beneficia și de servicii de mediere Muncii, 896 vor fi incluși în programele de formare profesională, iar 469 vor fi sprijiniți să se angajeze, inclusiv prin activități de susținere a antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu. Practic, vor fi asigurate servicii de acompaniere la locul de muncă pentru 160 tineri din categoria greu și foarte greu ocupabili și va fi susținută înființarea a 14 firme ale căror planuri de afaceri au fost selectate pentru finanțare prin acordarea ajutorului de minimis în valoare de 25.000 de euro /afacere și crearea și ocuparea a 14 locuri de muncă. Proiectul câștigat de AJOFM Hunedoara are valoarea de 3.999.425,19 euro și va fi implementat pe o perioadă de 24 de luni.

AJOFM Iași, în parteneriat cu AJOFM Maramureș și cu alte două entități private vor implementa proiectul „Pregătit pentru viitor”, ce vizează

creșterea șanselor de ocupare pentru alți 1051 de tineri din cele două județe. 840 dintre ei, șomeri cu nivelurile de ocupabilitate mediu, greu și foarte greu vor participa la programe de formare profesională, iar 455 vor fi sprijiniți în vederea angajării, inclusiv prin activități de susținere a antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu, printre obiectivele proiectului fiind și înființarea a 36 firme ale căror planuri de afaceri au fost selectate pentru finanțare prin acordarea ajutorului de minimis în valoare de 25.000 de euro /afacere și crearea și ocuparea a 36 locuri de muncă. Totodată, în cadrul proiectului vor fi organizate 6 burse ale locurilor de muncă. Valoarea proiectului este de 3.981.159 euro, iar perioada de implementare este de 24 de luni.

Cel de-al treilea proiect, INSTAF – Integrare și sprijin pentru tinerii NEETs prin angajare și formare profesională, va fi implementat de AJOFM Bacău la nivelul regiunii Nord – Est, pentru a sprijini 450 tineri NEETs, șomeri cu vârsta între 16 - 29 ani, să își găsească un loc în piața

muncii prin servicii de formare profesională, mediere, angajare și antreprenoriat. Cei 450 de tineri vor fi înregistrați și profilați la SPO și vor beneficia de servicii de mediere, informare și consiliere, inclusiv participare la programe de formare profesională organizate în funcție de cerințele pieței muncii și nivelul de pregătire școlară al tinerilor din grupul țintă. De asemenea, vor fi înființate 12 firme ale căror planuri de afaceri au fost selectate pentru finanțare prin acordarea ajutorului de minimis în valoare de 25.000 de euro /afacere și crearea și ocuparea a 12 locuri de muncă și va fi organizată o bursă a locurilor de muncă. Valoarea proiectului este de 999.927 euro.

În evidențele Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la finalul lunii iulie erau înregistrate 37.577 persoane cu vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani. Dintre acestea, 29.622 persoane au vârsta mai mică de 25 de ani. Este considerat tânăr NEET persoana care nu are loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională. ■